

PJ

Press Judicata
#3 2012

Press Judicata

**En jämförelse mellan Gud
och moderna rättsstaten**

**Hur man dygnar
en PM**

**Klä dig rätt till
arbetsintervjun**

**Hedersvåldet i
Sverige**

Tvångssterilisering

Vi söker:

AMBITIÖSA STUDENTER MED VILJAN ATT VÄSSA SITT SKRIVANDE

Vinge söker dig som vill utveckla ditt juridiska skrivande, läser juristprogrammet från termin 2 och uppåt i Stockholm eller Uppsala, har ett stort intresse för affärsjuridik och av att skriva.

Språket är ett av juristens viktigaste arbetsredskap. Nu lanserar Vinge och Juridisk Publikation ett gemensamt skrivprojekt med start i höst. En unik chans för dig som student där du får en coach från Vinge och tillgång till Juridisk Publikations kompetens.

Mer information och ansökan

www.vinge.se/skribent. Vi hanterar samtliga ansökningar löpande fram till sista ansökningsdag som är den 20 juni 2012. Skrivprojektet startar sedan till hösten.

Är det din text som kommer att bli publicerad i Juridisk Publikations nästa nummer?

Juridisk Publikation är en drivande kraft inom den svenska rättsutvecklingen och det är en unik möjlighet för studenter att utvecklas och utmärka sig. Det vill Vinge stödja och ställa sig bakom.

Följ Vinge på facebook och håll dig uppdaterad om allt ifrån lediga tjänster och praktikplatser till eventinbjudningar och aktiviteter.

www.facebook.com/vinge.se

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ HELSINGBORG BRYSSEL HONG KONG SHANGHAI

www.vinge.se

VINGE

I skrivade stund har jag det som så fint kallas writersblock.

Writersblock och viss separationsångest. Det senare på grund av det förra. Jag vet inte riktigt hur jag vill utforma min allra sista ledare för Press Judicata. Allt jag skriver känns som floskler och klischéer, och jag vill avgå från min post med riktiga ord. Jag tänkte därför att jag helt enkelt skriver det jag tänker, istället för att fint inleda med solens påverkan på oss människor och avsluta med någon punchline om tentaångesten.

Först och främst tänker jag tillbaka på maj månad, förra året. Juridiska föreningens stämma. Jag ställde mig upp och berättade om mina planer för tidningens utformning och menade att just därför bör jag få stämmans röster. Jag måste ha låtit trovärdig, då jag fick dem. Därefter tänker jag på maj månad, i år. Jag funderar över ifall jag uppfyllt det jag utlovade under stämman. Med tanke på den goda feedbacken jag fått av läsare så måste jag fakiskt säga att jag, tillsammans med min härliga redaktion, har gjort det!

Det har varit en otroligt rolig och väldigt givande upplevelse! Jag har inte haft något emot att sitta uppe om nätterna och korrekturläsa all material som inkommit till min inkorg vid deadline. Jag har snarare myst i soffan och läst igenom alla artiklar med fascination. Jag har haft turen med mig och lyckats föra samman riktigt duktiga skribenter, utan vilka tidningen aldrig skulle blivit till. Ett stort tack till er!

I detta nummer får ni bland annat läsa en jämförelse görs mellan Gud och rättstaten. Hedersmordsfrågan tas upp och storebrors-samhället likaså. För alla er som är ute sent med att skriva PM; Sluta misströsta! Läs vidare och ta del av den mest utförliga planen över hur man dygnar en PM. Dessutom har redaktionens egna modeguru utförligt beskrivit hur man klär sig rätt inför exempelvis den viktiga arbetsintervjun och mycket mer...

Med detta vill jag tacka för mig och jag hoppas att ni uppskattat tidningarna som utgivits under min ledning. Nästa termin tar nuvarande biträdande chefredaktör, Alexander Berglund, över. Jag kan inte tänka mig en bättre lämpad person för ämbetet, så Press Judicata lär fortsätta leverera! Glad sommar allesammans! Njut av solen och glöm aldrig att det mesta går i repris, men det gör inte livet!

Aina Rasool, T6
Chefredaktör

**DET HÄR ÄR HENRIK.
HANS KUNNANDE
ÄR AVGÖRANDE.
HANS NYFIKENHET
ÄR OVÄRDERLIG.**

En bra jurist anstränger sig för sina klienter. En bättre jurist intresserar sig för dem. På Cederquist vet vi att de bästa medarbetarna är de som har en naturlig talang för sitt yrke. Som Henrik, vars engagemang och nyfikenhet innebär att han har drivkraften att alltid hitta nya lösningar. Sådana medarbetare driver inte bara framgångsrika projekt – de ser också till att vi alltid är rustade för nya utmaningar.

Huvudsamarbetspartners

Gernandt & Danielsson

Linklaters

LINDAHL

Medsamarbetspartners

WHITE & CASE

VINGE

ROSCHIER

CEDERQUIST

HAMMARSKIÖLD & Co

Innehåll

- 7 Bolagsskatten betalas av människor
- 10 Storebror ser dig
- 12 Hedersvåldet i Sverige
- 14 Hur man dygnar en PM
- 18 Praktik i Paris
- 20 Bryssel: "Där allt händer"
- 22 EU & mänskliga rättigheter
- 26 Lojalitetsplikt och konkurrensklausuler
- 30 Intervju: Cherin Awad

- 32 Moderskap
- 34 Gud och rättsstaten
- 38 Traditionsprincipens utveckling
- 42 De bortförda barnen
- 44 Tvångssterilisering
- 46 Nöjessidorna
- 46 Klä dig rätt till arbetsintervjun

PJ, Press Judicata, är ett medlemssorgan för Juridiska Föreningen i Uppsala. De åsikter som förs fram i tidningen återspeglar inte nödvändigtvis föreningens.

Ansvarig utgivare
Aina Rasool, T6

BESÖKSADRESS
Övre Slottsgatan 3
753 11 UPPSALA

TELEFON
018-71 01 60
E-POST
redaktion@jf-uppsala.se

CHEFSREDAKTÖR
Aina Rasool, T6

BITRÄDANDE REDAKTÖR
Alexander Berglund, T6

LAYOUT
Carl Gleisner, T1

TRYCK
Exaktaprinting AB, Malmö

Numrets skribenter

Tack så mycket till alla våra skribenter som faktiskt tar sig ur JB för att skaffa stoff till sina krönikor. Skulle du vilja få med din text? Mejla redaktion@jf-uppsala.se

Adam Sandberg, T6

"If you can keep your head when all around you have lost theirs, then you probably haven't understood the seriousness of the situation."

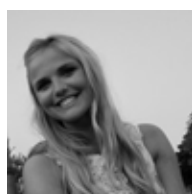
Alexander Berglund, T6

"Jag nöjer mig inte med en tredjedel, jag vill ha minst en fjärdedel."

Marianne Gierow, T8

"Verkar som att någon Kony är en dålig kille. No shit! Alla vet att man inte kan lita på snubbar vars namn slutar på Y. Old news." - Erik Barrulf

Viktoria Graf, T6

"Lev livet med ett léende"

Andreas Jörle, T4

"Trolllollololol"

Mattias Jernbäcker, T6

"Askan är den bästa jorden"

Seiran Sinjari, T6

"Be the change you want to see in the world."

- Mahatma Gandhi

Filippa von Schoultz, T1

"Allt är inte guld som glimmer"

Levi Bergstedt, T6

"Man's mind, once stretched by a new idea, never regains its original dimensions"

- Oliver Wendell Holmes, Jr

Sonia Hussein, T4

"Luke Skywalker, I'm here to rescue you"

Sara Sjöwall, T8

"Du måste göra det som du inte tror du kan göra"

- Eleanor Roosevelt

Jihad Omeirat, T5

"Believe those who are seeking the truth. Doubt those who find it."

Sarah Wikberg, T4

"Fight the power! Men först en rejäl inkomst."

Helene Af Sandberg, T5

"Alea iacta est"

Bolagsskatten betalas av människor

I svensk skattelagstiftning görs en åtskillnad mellan olika sorters inkomstslag. Dessa är inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital. I fråga om de flesta bolag, i synnerhet aktiebolag, beskattas inkomst av förvärvsverksamhet med en enhetlig statlig bolagsskatt om 26,3 %. Beskattningen sker årligen baserat på bolagets vinst.

Denna uppdelning ger det intrycket att bolaget som en juridisk person bär kostnaden av bolagsskatten. Den ger sken av att bolaget som bärare av någon form av kapital, får avstå en viss del av sin vinst till förmån för statskassans omfördelningsapparat. I teorin framstår det alltså som att det vinstdrivande bolaget gör avkall på en del av inkomsten till förmån för andra medborgare i samhället, som behöver den bättre. I den politiska debatten är det från vissa håll vanligt att argumentera för att bolag och näringslivet borde beskattas hårdare och att de borde överta en större del av skattebördan från exempelvis arbetstagare.

Stämmer detta synsätt överens med verkligheten? Låt oss beskriva det hela med ett exempel. Melt & Steel AB är ett börsnoterat bolag bildat på tidigt 1900-tal som sysslar med utvinning och förädling av stål. Det är verksamt i hela landet och har 2011 en omsättning på 900

MKR. Årets resultat uppgår till 200 MKR och efter justeringar uppgår resultatet före skatt till 150 MKR. Den statliga bolagsskatten på 26,3 % innebär att 40 MKR skall betalas i skatt, vilket innebär att resultatet efter finansiella poster och skatt är 110 MKR.

Bolaget har alltså fått avstå 40 MKR av sin vinst till staten. Men är det egentligen bolaget som har fått stå för kostnaden? Uppenbarligen är det bolagets företrädare som rent administrativt sköter taxeringen, men de bidrar inte med pengarna. Den faktiska inkomsten i bolaget som skall beskattas har i princip genererats av försäljning av varor till ett högre pris än vad det kostat att framställa dem. Detta har möjliggjorts genom att bolagets anställda har sålt sitt arbete för en lägre kostnad än vad det är värt för bolaget. Verksamheten i sig har möjliggjorts genom att aktieägare tillskjutit kapital i förväntan att erhålla utdelning till en viss prognostiserad ränta.

De 40 MKR som bolaget skall betala måste rent praktiskt tas från någon. Varifrån kommer de i Melt & Steel AB:s fall? Svaret är att de betalas av antingen bolagets kunder, aktieägare eller anställda. Hade inte bolaget behövt betala bolagsskatt hade det haft ett antal val i frågan om hur pengarna

skulle användas i stället. De kunde i första hand ha återinvesterat dem för att kunna erbjuda lägre priser till konsumenterna. I andra hand kunde de ha använts för utdelning till aktieägarna och i tredje hand de kunde ha erbjudit sina anställda en högre lön. Oavsett vilket eller vilka av dessa alternativ bolaget väljer att hämta pengarna ifrån är en sak väldigt tydlig: Ett bolag betalar ingen bolagsskatt. Skatt betalas av människor.

Ett aktiebolags enda syfte är att gå med vinst. De flesta näringsidkare har varken viljan, möjligheten eller utrymmet att vara en välgörenhetsorganisation. Det innebär att bolaget i sin organisation redan på förhand kommer att räkna med bolagsbeskattningen och sätta löner, utdelningsfrekvens och priser därefter. När staten beskattar bolaget gör den därför inget annat än att ta pengarna direkt ur arbetstagarens, aktieägarens eller kundens egna fickor.

Adam Sandberg, T6

Från ordföranden

Vi sitter i skrivande stund i en bil på väg genom ett spöregnigt Småland. Vädret påverkar emellertid inte stämningen i bilen nämnvärt - det dunkas sommarplågevarningen "Flytta på dig" i stereon, äts cheeseburgare och är allmänt uppsluppet. Precis som det ska vara dagen efter man bevistat JF Lunds legendariska vårbal. En bal som innehöll god mat, fantastiska spex, inspektorsinstallationer, sång, pytt-i-panna, dans, rökeffekter, stiliga frackar, snygga klänningar, underbart sällskap från JF-kollegor från hela landet...och en dvärghamster vid namn Margot. Men mer om det senare...

...för hur underbart det än är på bortaplan är det hemma som är bäst. Hemma - som i JF Uppsala, Valborgskaos, Fyrisån och gemenskap på Jontes. Gemenskap, som ju både är en sedan gammalt allmänt inneboende känsla i stugan, men även ett nytt och fräscht storbildsunderhållningskoncept sjösatt av vårt eminenta Klubbverk. Håll utkik på hemsidan efter nästa tillfälle, Gemenskap är ett ypperligt tillfälle för stughäng i en annan kontext än klassfest. Be there!

Vidare händer det som vanligt massor i föreningen, en flytt av kontorsdelen till närbelägna Clasonska gården är äntligen på gång och detta innebär att vi inom en snar framtid kommer kunna kombinera större och bättre arbetsplatser för alla ämbetsmän med en Jontes stuga endast och enbart vigd åt sociala aktiviteter. Det borgar för en oslagbart bra höst, vilken som sig bör inleds i slutet av augusti med Recceveckan, och sedan eskalerar med bal, juristgasque, massa spännande events och inte minst Kontaktdagen 2012. Oavsett om du i detta nu genomgår din allra första tentaångest, eller om du är en JF-räv med både högskolepoäng och Jontes-kvällar i hundratal vågar jag lova att hösten med JF 2012 har något för dig! Välkommen!

Men innan vi ens börjar fundera på höst ska vi ju avverka årets kanske allra härligaste tid. Tiden då vi visserligen kanske saknar våra basgruppskompisar, lagböcker, stockenkvällar och dagliga cykelturer till JB, men å andra sidan får tid att grilla, chilla, resa, sola, bada, hänga med släkt och vänner, mysa, festa eller bara njuta av att det äntligen är sommar!

Slutligen knyter vice ordförande Andreas Strandberg ihop säcken med en liten personlig reflektion ifrån vår resa till balen i hans hemlandskap:

Lund och Uppsala, Uppsala och Lund. Som Salt & Peppar, Hasse & Tage, Bonny & Clyde, Lök på Laxen eller kanske istället en ståtlig Hammarhaj med sin Taggmakrill? Två motpoler i det gamla Juristsverige som kanske inte längre finns, eller gör de det? Undertecknad möttes av orden "Måtte mor göra dig arvslös" när farbror Kjell hörsammade min Uppsalaflytt. Det var just kanske därför det fors ner med lite extra spritt i benen denna gång. För nog har man anledning snegla ovanför Hallandsåsen när vår motsvarighet i Lund har eget husband, två heltidsarbetande och en egen kår att blåsa i trumpeterna tillsammans med. JF Lund är stora, JF Lund är proffsiga och JF Lund kan definitivt leverera enastående sittningar. Något man däremot inte hade före vår visit var dvärghamstern Margot, som överräcktes till en mycket förvånad (men glad) presidieduo som en symbol för övriga Juridiska Föreningars kärlek till Lundensarna.

Men ingenting är större än JF Uppsalas kärlek till sina medlemmar – idag, imorgon och dagen efter det också. Så från oss båda, till er alla – önskas härmed en underbar SOMMAR!

David Callermo
Ordförande
Juridiska Föreningen i Uppsala

Andreas Strandberg
Vice Ordförande
Juridiska Föreningen i Uppsala

TROINÉE

We believe in delivering, ROI, return on investment. To our clients that means receiving the best possible service. To our people, it means the best platform to learn and develop.

Roschier offers many opportunities to grow, with the support of a personal career plan. We'll involve you in challenging cases, and you'll get to work with the best in the business.

Hard work, yes. Also hugely rewarding and a lot of fun.

www.roschier.com

ROSCHIER

Storebror ser dig

”Storebror ser dig” är ett uttryck som myntades genom romanen *Nineteen Eighty-Four* av George Orwell. Boken handlar om ett samhälle under konstant övervakning av regeringen och med hjärnkontroll av medborgarna. Ett samhälle där individen alltid är underordnad staten. I samband med den tekniska utvecklingen har uttrycket ”storebror ser dig” ofta refererats till i samband med myndigheternas övervakning genom videokameror eller ljudupptagning. I den här artikeln utgör storebror emellertid en enskild individ. En enskild individ som utvecklat ett eget samhälle, styrt av sin skapare och med en enorm kontroll av sina medborgare.

Jag pratar givetvis om Facebook. Grundaren Marc Zuckerberg har skapat en plats där miljarder

människor kan kommunicera, dela sina bilder och inte minst, yttra sina åsikter. Utvecklingen som skett de senaste åren har gjort att sociala medier blivit en stor del av de flesta människors liv, i vart fall för den generation som jag själv representerar. En utveckling som är fantastisk på många sätt, vi har fått en kanal där vi på ett enkelt sätt kan

kommunicera med studiekamrater, arbetskollabor, och föreningsliv. Personligen kan jag känna att jag saknar tiden innan Facebook, t.o.m tiden innan mobiltelefonerna, men det här beror nog mer på en förkärlek till det personliga mötet än ett kritiskt förhållningssätt till den tekniska utvecklingen.

Dessvärre tror jag att det finns en enorm risk för de människor som har växt upp, och de som kommer att växa upp i en tid präglad av sociala medier. Samma risk finns för de människor som saknar den kunskap som krävs för att inte drabbas negativt av de sociala medierna. Allt

”Personligen kan jag känna att jag saknar tiden innan Facebook”

oftare rapporter media om incidenter på Facebook som fått negativa konsekvenser för den enskilde. Det mest klassiska är nog när

Pelle i Borås fått sparken efter att ha postat kommentaren ”min chef suger” på sin Facebook-status. Men därutöver finns flera andra exempel. Lärare och rektorer sparkas efter att ha publicerat bilder med sexuella anspelningar. Den opartiske nämndemannen ifrågasätts efter att det framkommit att han är ”Facebookvän” med den tilltalade.

Jag tror att det finns ett ganska stort problem i den relation vissa människor har till de sociala medierna. Nästan dagligen stöter jag på inlägg och foton som på något sätt anspelar på det faktum att chefen eller arbetsplatsen inte riktigt överensstämmer med kraven som denne person ställer på sin arbetsplats. Jag är dessutom osäker på vilken inställning dessa personer har. Anser de att arbetsplatsen är så dålig att de kvittar om Facebookinläggen får dem sparkade? Känner de till Sveriges starka yttrandefrihet och anser att denna kommer att skydda dem? Eller har de inte ännu räknat ut att ”storebror faktiskt ser dig”?

Vad gäller yttrandefriheten så har Sverige en utav de starkaste. Då måste man väl kunna göra vad man vill på Facebook utan att riskera repressalier? Här finns en stor skillnad mellan offentliga och privata arbetsgivare eftersom den förra inte får efterforska vem som framfört sina åsikter. Är man anställd av en privat arbetsgivare har man emellertid en lojalitetsplikt att följa. Brott mot lojalitetsplikten kan i vissa fall innebära en rätt för arbetsgivaren att skilja personen från sin anställning. Det räcker kanske inte med ett enskilt uttalande för att personen ska få sparken

men de verkar inte heller vara det vanliga bland de personer som gillar att ”prata skit om jobbet”. Det som är viktigt att komma ihåg är att lojalitetsplikten är densamma oavsett om ett uttalande fälls på arbetsplatsen eller genom ett inlägg på Facebook.

Det här är ett ännu större problem i de fall personen tror att chefen aldrig kommer att se ett visst inlägg eller ett foto eftersom han inte är ”vän” med sin chef. Som de flesta kan räkna ut så är det inte särskilt svårt för chefen att få tillgång till en viss persons Facebooksida om denna har flera hundra vänner. Risken för att någon av dessa personer är vän eller kanske en vän till en vän med chefen är rätt stor. Det här inser dock inte Kalle som efter fyllda 16 år precis har fått sitt första jobb. Det kan man förstå. Men det är ett problem när vuxna människor, ibland på fina positioner, inte inser att Facebookanvändandet kan få tråkiga konsekvenser.

Jag menar inte att folk skall begränsa sitt användande på Facebook. Långt ifrån. Men jag tror att det krävs mer respekt för vad det

innebär att kommunicera på en offentlig plats såsom Facebook faktiskt är. Sekretessinställningar är givetvis bra att ha koll på men det hjälper inte alltid. Nästa dag har Zuckerberg ändrat uppbyggnaden på Facebook och dina inställningar är värdelösa.

”...lojalitetsplikten är densamma oavsett om ett uttalande fälls på arbetsplatsen eller genom ett inlägg på Facebook”

Människor gör tokiga grejer, ingen är perfekt, och det är inte heller något att sträva efter. Man måste släppa loss ibland och hitta på saker som kanske inte riktigt följer mönstret. Ibland gör man dock grejer som man kanske inte gärna skyltar med hos sin arbetsgivare. Förr i tiden var detta inte något problem men idag verkar det finnas ett behov av att alla andra människor känner till vad man gör. Allt som sker skall postas på Facebook. Det här riskerar inte bara att människor drabbas i yrkeslivet, vi tappar dessutom det personliga mötet som var så viktigt för ett antal år sedan. Personligen tycker jag att det är otroligt tråkigt när jag träffar på en människa som jag inte har något som helst att säga till eftersom jag redan vet vad personen gjort i helgen samt vilket klockslag personen gått på toaletten.

Jag är inte på något sätt paranoid eller rädd för att Facebook skall ta över världen. Facebook är fantastiskt, inget snack om den saken. Lite sunt förnuft har dock inte skadat någon. Jag är dessutom en stor förespråkare av att ibland hitta på roliga, kanske till och med galna grejer, men tagga mig inte. Facebook har en enorm makt och det bör man känna till. Problemet är att diskussionen ofta mynnar ut i en debatt om yttrandefrihetens gränser. Det är givetvis bra att vi diskuterar yttrandefrihet men jag kan tycka att de personer som inte vill säga något personligen till chefen bör avhålla sig från att göra detta på internet. Detta är nämligen lika olojalt, oavsett om det sker på Facebook eller i fikarummet.

Facebook är inte som många verkar tro en skyddad zoon där yttranden lämnas ostraffade. Marc Zuckerberg har skapat denna plats och byggt den efter sitt eget gottfinnande. Och tro mig, storebror ser dig!

Alexander Berglund, T6

Hedersvåldet i Sverige

Det som har hänt mig är inget som man kan göra någonting åt men jag tror att det är viktigt att man lär sig någonting av det och gör någonting i framtiden, så att såna här fall inte upprepas (Fadime Sahindal 2001).

Det är nu tio år sedan Fadime Sahindal fick betala med sitt liv för sin familjs och släkts heder. Detta markerades bl.a. med en minnesstund i riksdagen 18 januari 2012. Hennes ord kommer många ihåg, och hennes självutlämnande vittnesbörd rörde om i den politiska agendan. Pela och Fadime hörde till de tjejer som öppnade allmänhetens ögon för hedersvåldet i Sverige. Tragedierna kring dessa unga kvinnor var en tid högaktuellt i mediala sammanhang, men det har länge ekat tyst i frågan. Problemen existerar fortfarande. Bara för drygt ett

halvår sedan utsattes Sara Mohammed Ali för hedersmord i Uppsala. Det är hög tid att vi på allvar reflekterar över vad som faktiskt kan göras för att undanröja upprepningar.

Kommer du ihåg Pela och Fadime?

Ett decennium efter Fadimes död sitter jag och funderar på vad jag själv minns av medieuppbådet, och om Fadimes önskan om en ljusare framtid för tjejer i hennes situation har börjat realiseras. Jag minns att jag, med ett brinnande intresse för människoöden och livshistorier, slukade den bok Pela Atroshi hade skrivit innan hennes död. Jag var 14 år då, full av drömmar och hopp. Inte helt införstådd med de faktorer som ledde fram till hennes död, började ändå hennes verklighet sakta växa fram mellan raderna. Nog minns jag att jag kunde känna

friktionen och spänningssytorna. Som när man i försöket att blanda vatten med olja inser att vissa saker är oförenliga med andra. Nog kunde jag känna frustrationen, ensamheten och uppgivenheten som uppstår när saker som måste få ett uttryck inte får rum att uttryckas. Men jag tvivlar starkt på att jag i den stunden verkligen förstod vad det handlade om.

Det fenomen som Pela så utförligt beskrev i sin självbiografi framstår fortfarande som främmande för många. Hedersrelaterat våld är ”typfrämmande”, inte minst i en juridisk kontext. Som brottslig gärning kan man svårigen placera det under någon av brottsbalkens brottsbeskrivningar. Hedersvåldet och förtrycket utgörs sällan av en enda gärning. Till bakgrundsbilden hör alltid ett komplex av utlö-

sande faktorer, seglivade traditioner och kulturella normer. Morden i sig är bara toppen på isberget. Brottsligheten sker i det tysta, inom hemmets stängda dörrar. Det handlar ytterst om kontroll. Varje steg och sinnesrörelse övervakas. Det anses nödvändigt för att familjens och släktens goda namn inte ska bli vanärat av ett beteende som uppfattas som olämpligt.

Att hedersvåldet inte fått den uppmärksamhet som kan tyckas motiverat kan delvis bero på att mörkertalet är väldigt stort. Antalet inrapporterade fall befaras vara marginellt i jämförelse med de verkliga siffrorna. Men jag tror att anledningarna är många fler. Medialt uppmärksammade händelser fungerar ofta som ringar på vatten. Ibland efterföljs de av omedelbara åtgärder eller intensiv debatt som sedan leder till något konkret. Andra gånger blir reaktionen så krampaktig att man kan tala om handlingsförlamning. Jag tror det sistnämnda passar in här.

Stärkt beredskap behövs

En så komplex och allvarlig fråga som hedersrelaterat våld får likväl inte bli till ett magplask. Ett första steg i hanterandet av frågan är att skaffa sig kunskap om helhetsbilden. Det är omöjligt att veta vilken hjälp som behövs om man inte vet någonting om problemet. Hedersrelaterat våld är så mycket mer än ett yttre skeende, konkreta handlingar med fastställbara effekter. Det handlar i grunden om tanke-
mönster som inte är så lätta att av-

lägsna. Ändå kan varje positiv inställning och nytt intryck kan leda i en annan riktning.

Ett andra steg i uppfyllandet av Fadimes önskan är att på allvar börja fylla i de kunskapsluckor som kan finnas hos de rättskipande organen. Att förmedla sanningen var en av Fadimes största kamper i livet. Om en ensam tjej lyckades hålla modet uppe finns det hopp för att också Sverige lyckas i samma kamp. Men det viktiga är att alla alla myndigheter, personer och organ som dagligen kommer i kontakt med barn får den beredskap som behövs. Framförallt gäller det skolan, men också socialtjänsten och sjukvården. Beredskapen ska inriktas på förmågan att identifiera och hantera eventuella problem, stödja och följa upp barnen och familjerna. Med tanke på att barn som kommer från en hedersrelaterad kontext utgör en särskild riskgrupp är det helt naturligt att kräva att det finns en särskilt hög beredskap till dessa barns skydd.

Ny brottsrubricering

Det jag slutligen vill lyfta fram som en önskvärd åtgärd är att se över vår strafflagstiftning. Idag utgör hedersrelaterat våld inte ett eget brott i lagens mening. De rubriceringar som närmast kan bli aktuella är ofredande, misshandel eller mord. Det kan ifrågasättas om det är lämpligt att ett så främmande fenomen sätts under samma stämpel som gärningar med (ofta) helt olika drag. Det är inte sällan fråga om mycket grövre kränkningar än

ofredande. Om nu förtrycket och våldet verkligen frodas i mörkret, som det hävdas, finns det en ännu större anledning att ge gärningarna det de förtjänar. Samma sak gjordes ju när kvinnofridsbrott och stalking erkändes som separata brott.

Rättigheter i fokus

Även om hedersvåldet är ett symptom på ett mycket större sammanhang än vi kan ana, får vi inte tappa fokus på individen och dennes rättigheter. Rätten till integritet, den fysiska och psykiska okränkbarheten. Friheten att tänka och röra sig fritt. Rätten att finnas till för sin egen skull. Att ett barn mördas av sin egen familj är under inga omständigheter en privatsak, oavsett vilka kulturella eller religiösa aspekter som kan finnas i bakgrunden. Det får aldrig bli fråga om en dragkamp mellan "privatlivets helgd" och individens rättigheter. Att myndigheter griper in till ett barns skydd är inte samma sak som att enskilda familjers syn på barnuppfostran kränks. Just i denna fråga måste samhällets ansvar sägas gå mycket långt. Att en ung tjej mördas i Uppsala av sin kurdiske pappa är i allra högsta grad en samhällelig angelägenhet.

Om en enda flicka eller kvinna får betala ett så högt pris för upprätthållandet av en kulturell norm, är det inte värt alla ansträngningar att få dessa fenomen att upphöra då?

Sara Sjöwall, T8

Hur man dygnar ett PM

Alla stora atleter har sina rutiner lagom till game-time. Vissa tar på sina svettiga underkläder medan andra föredrar att köra yoga i trädgården. På juristprogrammet verkar många dunka lagboken i huvudet, men det har jag hört skall vara ohälsosamt.

Det är dagen innan inlämning, någon irriterande figur har skrivit på facebook hur skönt det ska bli att bara "sitta o mysa framför en film med älsklingen nu när PM:et är inlämnat" eller något lika vidrigt. Själv tittar du på ditt mästerverk och inser att du är 10 000 tecken kort.

Kul.

Vid det laget har du insett att det kommer bli en lång natt. Ja, det går inte att undvika det men du kan maximera dina möjligheter att lyckas bra. Tro mig, det är INTE kört (än). Här följer nu ett schema över hur de 29 timmarna innan inlämning skall disponeras:

Dagen indelas i fem pass. Morgon

9-12:30, Eftermiddag 14-17.30, Uppvärmning 20-00, Lugnet före stormen 00.30-03, Sista chansen 03-06 samt Slutspurten 06.30-11.45.

Tidsåtgången till varje paus är noga kalkylerad för att maximera mental och fysisk vila för att maximera efterföljande prestation.

Grundförutsättning för att det ska funka:

Du har sovit 8h föregående natt och är förslagsvis inte bakis när du vaknar.

Steg 1: Inse fakta: Du har satt dig själv i skiten.

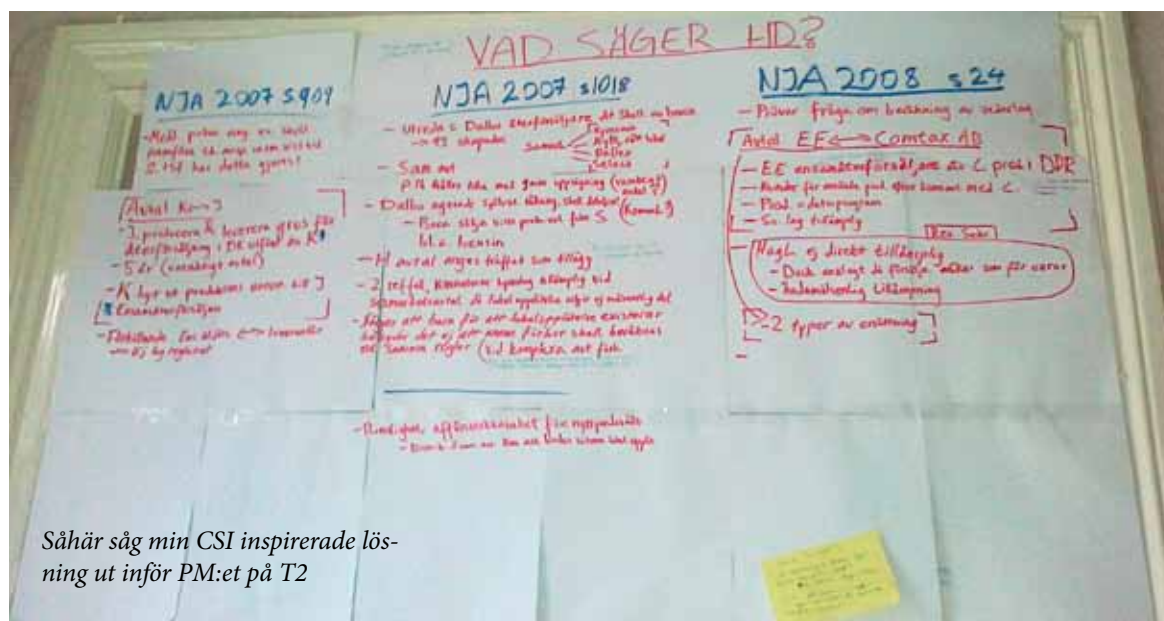
Steg 2: Inse att steg 1 inte spelar någon roll för du ska chefa det här PM:et. Mentaliseringstekniker praktiseras inom alla stora olympiska idrottsgrenar. Du äger redan detta PM. Du är kung över alla PM skribenter som någonsin funnits. Du skall bara knappa fram det i en liten teknisk leksak. En baggis.

Morgon

Klockan ringer 07.00. Du kanske

önskar att du aldrig blivit född men likväl kastar du dig upp ur sängen direkt. Ramla, kräla eller gå omgående ut i köket och börja fixa en stor och näringsrik frukost. Detta är nyckeln till att överleva morgonpasset.

07.20-08.20 Tiden du äter frukost spenderar du till att snabbt söka böcker inom ditt ämne med LIBRIS sökmotorn på uppsala universitetsbibliotekets hemsida. Detta är bara nödvändigt om du varit så slapp att du inte har någon aning om vilka böcker du behöver. Detta görs med fördel kvällen innan så du faktiskt vet vart du ska gå när klockan slår 09.00 och JB öppnar. För det är där du skall vara, 10 minuter innan de öppnar. Vid de låsta dörrarna kommer du nämligen slåss mot ett pack hyenor som inte tvekar att kliva över lik för att få sina PM böcker. Fram till lunch är det research som gäller. Ta alla böcker du har och gör en läsplan och börja skriva upp stödord/rita mindmaps. Det kanske känns som slöseri med tid men att strukturera upp allt på papper framför dig hjäl-

Så här såg min CSI inspirerade lösning ut inför PM:et på T2

per dig att snabbt se samband och komma fram till vad texten skall handla om.

Morgonens energi: Frukost. ING-ET kaffe/piller/energidryck.

12:30 är det dags att ta lunch. Plana inte att vara tillbaka på biblioteket före 14.00. Du måste få mental vila och dessutom är det sannolikt att lunchen inte tar mer än en timme i vilket fall och du kan vara nöjd över att du kommit tillbaka före utsatt tid!

Eftermiddag

14.00-17.30 Bäst för dig att matkoman har lagt sig, för nu jäklar. Har du inte börjat skriva så är det dags att sätta igång. Det är psykologiskt viktigt att ha fått en grund under eftermiddagspasset som du kan skriva vidare på när du väl är hemma. Den måste inte vara hundra procentigt skriven men innehållet skall vara relevant. Du har inte tid att byta inriktning hur som helst. Börjar du inte skriva förrän kvällen kommer känslan av hopplöshet överväldiga dig och det spelar ing-

en roll om du så är T.S. Elliot, kvalitén kommer inte vara i närheten av vad du kunnat presterat annars.

Eftermiddagens energi: Enorm lunch så du håller ut fram till 17.30 utan att magen knorrar.

Halvlek

Du har avklarat de två första passen och cyklar nu för fulla muggar hemåt för att fixa käk. Helst skall måltiden ha varit lite tyngre så matkoma infinner sig. Det är upp till dig om du köper en slafsigt bananpizza eller lagar filet mignon. Men så fort du har ätit klart (senast 19.00) ska du slänga dig på sängen. Under dygnandet är det som sagt viktigt att maximera prestationsmöjligheterna och likaså för powernapen. Med matkoma kommer John Blund och du slipper oroa dig för att du måste lyckas somna. Enligt mig är 40 minuter den ultimata tiden då man hinner få lite djupare sömn vilket hjälper dig en bit in på natten. Det tar någon minut extra att vakna till liv men det har du igen senare. Därför avsätts 50 minuter till den här

etappen.

Uppvärmning

Pigg och fräsch efter en powernap med mat i magen. You know what to do, go and stop for nothing! Utom 22.00 då du moonwalkar till kylan och plockar fram din första redbull för dagen. Möjligt att andra energidrycker funkar men då en av de där snygga tjejerna som kör redbull bilarna bor i min korridor är förrådet fixat och valet solklart. Svep den som om det vore en bjudöl på stocken och återgå sedan till arbetet!

Uppvärmningens energi: Powernap och RED BULL

00.00-00.30 äter du middag nr 2. Det är möjligt att du i dagsläget är en tanig filur som äter en keso-macka om dagen, men förbränningen slutar inte för att klockan slår natt (obs långvarig sömnbrist är en bidragande orsak till fetma, alltså inget bantningsknep) så du kommer vara/bli rejält hungrig och det är nu det är dags att krubba.

Forts.

Viktigt!

Kaffe är inte samma sak som redbull. Inga koffein preparat skall tas utöver angivna tidpunkter. Man blir inte direkt piggare av koffein utan tankegången är att man inte reagerar lika mycket på melatonin som utsöndras (sömnhormon).

Rökandet kan ersättas av lite enmanna rejvdansande. Har du inte mad dance-skills görs detta till skillnad från rökandet med fördel på rummet för att undvika snea blickar från grannarna.

LÄMNA IN PM!

Lugnet före stormen

00.30-03.00 I vanliga fall röker jag inte. Tyvärr brukar man ofta börja tänka på andra betydligt roligare saker vid den här tiden. Därför har jag vid just dygnanden börjat experimentera med 1 cigg var 40:e minut för att motarbeta tidsslöseri som att tänka på sommarminnen eller politik. Det vi vill få ut av det här är i första hand att man inte börjar sitta och stirra blint i böckerna/datorn utan försäkrar korta, intensiva produktionsmoment. Rökpausen bör motsvara en 3.5 minuters låt. Förslagsvis en otroligt bra sådan.

03.00 Nej det är inte paus. Knäck nästa red bull.

Lugnet före stormen energi: Rökpauser. Beprövat alternativ för den som ej vill stötta tobaksindustrin: Shake that ass till den otroligt bra låten.

Sista chansen

03.00-06.00 Ingen press men det här är sista möjligheten för dig att producera ett massivt textparti. Efter 05.00 kommer du börja freaka ur över att du har ont om tid och ti-

den kommer bara rinna iväg. Bästa sättet att motarbeta detta är att ha persiennerna/gardiner nere så du inte märker att det blir ljust samt att inte titta på klockan.

Sista chansen energi: RED BULL

06.00 dags för frukost. No biggie, men ät helst ganska mycket. Kroppen har varit igång i 23 timmar

Slutspurten

06.30-11.45 Okej du fick en halvtimmas frukost, nu är det bara att köra igen. Du bör vid det här laget bara ha kvar att fixa en schysst slutsats, sammanställa källförteckningen och ändra alla slarvfel du gjort under dagen. Försök printa texten när du läser igenom. Lättare för trötta ögon att korrigera.

Slutspurtens energi: Frulle. men din vanliga dygnsrytm börjar också gå igång på morgonen då kroppen vanligtvis skulle vakna till liv vid den här tidpunkten (gäller alltså inte ekonomer).

Andreas Jörle T4

Linklaters

Expand your career.

Vill du göra karriär på den ledande globala advokatbyrån i Norden? Såväl globalt som på den nordiska marknaden är vi regelbundet involverade i de största och mest komplexa affärsjuridiska uppdragen. En förutsättning för detta är vårt sätt att arbeta integrerat i gränsöverskridande team.

Linklaters stockholmskontor rekryterar löpande biträdande jurister till vårt **Junior Associate Program** med start två gånger per år. Inom ramen för programmet får du prova på verksamheten i tre olika arbetsgrupper under det första året. Vi söker dig som är nyutexaminerad från juristutbildningen och som har ett genuint intresse för affärsjuridik tillsammans med ett utpräglat kommersiellt tänkande och klientfokus. Du har även mycket goda akademiska meriter.

Vi kan erbjuda dig mycket goda utvecklingsmöjligheter i en internationell och utmanande arbetsmiljö där du får arbeta tillsammans med skickliga och engagerade kollegor. Läs mer om tjänsterna på vår **hemsida** där du också kan söka direkt online.

Linklaters lämnar juridisk rådgivning till världens ledande företag, finansiella institutioner och statliga organisationer i deras mest komplexa transaktioner och ärenden. Med 27 kontor i de främsta affärs- och finanscentra, levererar Linklaters en unik service till klienter över hela världen. Linklaters är den enda ledande globala advokatbyrån med lokal närvaro i Norden.

www.linklaters.com/JoinUs

www.facebook.com/LinklatersSweden

Praktik i Paris

Efter en väldigt lång promenad kan jag konstatera en sak, jag är vilse i sjunde kvarteret i Paris. Det var inte lika lätt som jag trodde att hitta till den svenska ambassaden. Det är dessutom snart lunch och det är mycket liv på gatorna. Jag frågar med en viss osäkerhet några förbipasserande om vägen och jag är stolt att jag förstår tillräckligt av de franska vägbeskrivningarna för att tillslut hitta fram till porten med en svensk flagga. Jag fascinerar av hur man som svensk kan jobba med juridik på franska och det är därför jag är här, för att ta reda på hur det överhuvudtaget är möjligt.

Väl inne på svenska ambassaden så träffar jag Lina som jag har bestämt möte med. Mitt första intryck av Lina är väldigt sympatiskt. Att i mitten av Paris börja prata svenska är dessutom en väldigt märklig känsla.

Vi bestämmer oss för att sätta oss ner på ett av Linas stammis-caféer i närheten, där servitören vant hälsar på Lina vilket avslöjar att hon

ofta går hit. När Lina beställer sin espresso kan jag inte låta bli att notera att hennes franska är en aning kaxigare än min. Det märks att hon inte är någon nybörjare på språket direkt. Men hur blev hon då så duktig på språket och hur hamnade hon här i hjärtat av Paris med juridiken?

Jo, Lina studerar sin sista termin på juristprogrammet på Stockholms universitet och har nu praktikplatsen som så många juriststudenter drömmer om: platsen som praktikant på svenska ambassaden i Paris. En av de många missuppfattningar som svenska juriststudenter har är att juridiken binder dem till Sverige. Så är inte fallet och Lina är ett tydligt exempel på detta.

Lina berättar med en espresso i handen att hon ursprungligen kommer från norr om Örebro att hon flyttade till Paris som tjugohus- ing. Hon kombinerade då aupair-arbete med franska studier vartefter hon blev kär och stannade. Hon var kvar i två år innan tillslut juridikstudierna i Stockholm lockade

och hon flyttade hem för att börja studera. Under studierna hade hon sedan en utbytestermi- n i den franskspråkiga staden Montreal i Kanada, en fantastisk erfarenhet enligt Lina. Framförallt för språk- studierna men också för den juridiska franskan. När det sedan var dags att söka praktikplats lät valet av Paris mycket lockande. Lina förklarar att ansökningsprocessen har varit lite olika för de olika praktikanterna på ambassaden. Exempelvis så skickade hon inte in sina betyg tillskillnad från de två andra praktikanterna. Hennes ansökan bestod av personligt brev, cv och referenser. Vad hon tror vägde tungt var att hon tror ambassadören ville hade någon som verkligen kunde franska och någon som hade erfarenhet av Paris.

Caféets övriga gäster höjer sams- talssvolymen när de kommer in i en livlig diskussion och jag märker att Lina inte är sen att ta efter. Det finns inte något spår av den svenska försiktigheten. Hennes kroppsspråk är anpassat efter de franska och hon beskriver varje menig

med sina händer.

Lina fortsätter att berätta mer om Montreal. Många tvekar inför att göra utbyte trots att det kan ett språk relativt bra eftersom det känns utmanande att läsa juridik på detta språk. Men Lina anser att det är samtidigt otroligt roligt eftersom man märker hur man hela tiden blir bättre och bättre och sakta men säkert börjar läsa fortare. Det finns dessutom vissa termer som inte ens går att översätta men när man väl kommer in i det så förstår man det på ett annat sätt vilket ger motivation att fortsätta. Diskussionen glider även in på den franska presidentkandidaten Eva Joly som, precis som Lina, började som *au pair* i Paris. Eva Joly började sedan direkt på den franska juristutbildningen och gick från att vara fransk domare till europaparlamentariker till fransk presidentkandidat. Med det exemplet vill Lina understryka att det visst är möjligt, men det krävs motivation.

Även om siktet för Lina inte är inställt på att bli presidentkandidat så undrar jag vad det är hon får ut

av sitt arbete på ambassaden och vad det är för uppgifter hon får ta del av. Lina verkar vara otroligt passionerad över sitt jobb och hon berättar att hon jobbar på konsullära avdelningen. Hon beskriver att hon inte har några bestämda uppgifter varje dag utan att det är en oerhört stor variation, vilket hon älskar. Hon får vara en del i processen av de mesta olika uppgifter på ambassaden som involverar svenska kontakter med Frankrike. Det kan handla om pass, intervjuer för uppehållstillstånd, faderskapsärenden, svenska fångar i Frankrike eller liknande. Även en hel del förfrågningar från CSN att leta upp folk som inte betalat sina skulder säger Lina med ett leende. Hon poängterar dessutom att hon lär sig någonting nytt varje dag vilket verkligen är viktigt med just praktik. Att fika på ambassadens soliga takterrass är inte heller helt fel lägger hon till med ett skratt.

Diskussionen leder sedan in på Paris och Lina beskriver att det är just variationen och multikulturismen i staden som hon älskar. Jag kan

inte låta bli att fråga vilket kvarter hon bor i, varav jag får reda på att Lina faktiskt bor på en husbåt, något som skiljer sig från det flesta boendesituationer jag har hört från i Paris. Lina beskriver det som helt underbart och att hon fortfarande kan cykla till mitten av Paris på cirka 30 min.

Lina skulle rekommendera alla att göra någon form av utbyte eller praktik utomlands. Enligt Lina så lär man sig mycket mer om det svenska juridiska systemet när man ser det i kontrast till andra länders system.

Vad Lina vill komma med sin praktik är att hon i framtiden vill jobba med något internationellt men att hon inte nödvändigtvis är inriktad på Frankrike. Hon beskriver att hon har en erfarenhet av att alltid halka in på saker och att det alltid har slutat bra och att hon ännu inte har bestämt vad hon vill göra i framtiden.

Filippa von Schoultz, T1

Bryssel: “Där allting händer”

Varje vår ordnar ELSA den klassiska Brysselresan där ett gäng juriststudenter sätter sig på ett flyg ner till Bryssel och besöker EU:s institutioner och andra arbetsplatser som kan vara intressanta för en yngling med hela juristkarriären framför sig. Nu när jag är inne på mitt fjärde år tänkte jag att det var dags att ta chansen, det var ju trots allt den sista chansen. Med ett föga övertygande ansöknings-/motivationsbrev där jag argumenterade för mitt goda lokalsinne som i vart fall skulle hjälpa mig att ta mig hem ifall det krisade (väl på plats var jag dock den som läste kartorna spegelvänt) fick jag ändå åka med.

Taxin gick en tidig onsdagmorgon, vilket satte sina spår på vår energi-

kurva under dagen. Det blev inte bättre av att kollektivtrafiken strejkade just den dagen vilket ledde till att vi fick gå runt i princip hela Bryssel (så mycket förstod jag av kartan). Ett besök på Mannheimer och på FN i trevligt sällskap gjorde det dock till en bra dag. Dagarna som följde likaså. Vi besökte parlamentet i två omgångar: första gången träffade vi parlamentarikern Stefan Nilsson som berättade om hur hans jobb och vardag såg ut, andra gången fick vi en generell presentation om EU, dess struktur och institutioner. Vi besökte även kommissionen där vi fick oss en presentation av en något kolerisk dansk med spontana korsförhör. Tunghäfta fick den stackare som skulle svara på vad artikel 50 i Lisabon fastslår, eller ens vad direkt

effekt innebär. Vi besökte dessutom Svenskt näringsliv för att se hur en svensk lobbyorganisation arbetar för sina medlemmar nere i Bryssel. Även Vinge och White & Case berättade om deras kontor, deras jobb och konkurrensrätt generellt. Helgen fick vi planera som vi ville, vissa tog en dagstur till Antwerpen andra passade på att besöka Magrittemuséet och muséet för tecknade figurer (”Tintinmuséet”). Vi hann även med utgång då vi gick till en bar som erbjöd över 100 olika ölsorter. För den som inte nöjde sig räckte det att tvärsa gatan till baren mitt emot som erbjöd över 100 olika absintsorter. Bara att välja och vraka.

Schemat var med andra ord laddat. Slående hos nästan alla presentatö-

rer var att de alla verkade som uppslukade av sina jobb: stimulerade och passionerade. Vi som inte har fått ta del av det där (ännu) ville t.ex. gärna veta vilka arbetstider som gällde på respektive kontor. En simpel fråga kan tyckas, men det verkade som att gränsen mellan arbete och fritid hade suddats ut. Detta i positiv bemärkelse eftersom de alla verkade älska sina jobb och livet i Bryssel och verkade (nästan) inte se skillnaden.

Inför resan förväntade jag mig mest att det skulle vara "intressant", inget mer och inget mindre. Nu i efterhand inser jag hur mycket jag har lärt mig bara genom att se och vara på plats. För ständigt återkommande var citatet "det är här allting händer", och vidden av det

gick verkligen upp för mig när jag själv satt där. Korsningen mellan språk, nationaliteter och alla beslut som fattas just där gör det till en levande och stimulerande miljö. "Nätverka" var ett annat ledord. Att mingla, skapa kontakter och därmed nätverka sig fram verkar vara något alla Brysselbor med EU-profil ägnar sig åt. Till skillnad från den inte okända rivaliteten på juristprogrammet tycks man hjälpas åt så gott man kan. Det är möjligt att jag skönmålar min nykära bild av Bryssel, det finns alldeles säkert mörka sidor även i denna del av Europa, men fram till dagen jag får det motbevisat tänker jag dock fortsätta vara godtrogen.

Att säga att resan var "intressant" täcker nog bara en liten del av upp-

levelsen. Redan vid hemkomsten och dagen efter började nostalgiska statusuppdateringar och bilder dyka upp på facebook från resans deltagare. Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till ELSA och dess resegrupp som ordnade resan. Och för er som har lekt med tanken att söka men prioriterat bort det på grund av t.ex. PM, föredragning eller liknande: åk på resan och fixa plugget antingen före eller efter. Det är det värt.

Marianne Gierow, T8

EU och mänskliga rättigheter

ett omaka par?

Den europeiska unionen föddes efter andra världskriget. Tanken var att en europeisk ekonomisk integration skulle lugna den oroliga kontinenten efter år av krig. För att uppnå en ekonomisk integration ville man skapa fri konkurrens inom EU, en gemensam inre marknad skulle bli till. På så sätt skulle medlemsstaterna få så omfattande ekonomiska förbindelser med varandra att de inte skulle ha råd att bryta freden. På sätt och vis skulle ett beväpnat krig ersättas med ett ekonomiskt krig.

Målet var alltså att en inre marknad skulle skapas. Kanske var det därför inte så märkligt att mänskliga rättigheter (MR) inte ens nämndes i de ursprungliga fördragen. Avsikten var endast att skapa ekonomisk integration. Det stora arbetet på MR-området genomfördes istället av Europarådet som tog fram EKMR.

Sedan dess har emellertid mycket förändrats vad gäller EU:s relation till mänskliga rättigheter. I målen Stauder (1969), Internationale Handelsgesellschaft (1970) och Nold (1973) slog Europeiska unionens domstol (EUD) fast att mänskliga rättigheter utgör en del av EU:s allmänna rättsprinciper och alltså kan användas för att åsidosätta normer av lägre rang.

EUD:s domar får ses som startskottet på den utveckling som lett till det MR-skydd som nu finns inom

EU. Idag fastslås i art. 2 i fördraget om Europeiska unionen (FEU) att "Unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna...". MR-skyddet utvecklas i art. 6 FEU där det framgår att EU:s stadga om grundläggande rättigheter är rättsligt bindande och har samma status som fördragen, att unionen skall ansluta sig till EKMR och att mänskliga rättigheter, såsom de skyddas i EKMR och medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, skall ingå i EU-rätten i form av allmänna rättsprinciper.

Nu finns det alltså ett rättsligt bindande MR-skydd inom EU. Ett skydd som övervakas av unionens byrå för grundläggande rättigheter och sanktioneras med hjälp av art. 7 FEU. Artikel 7 FEU ger en möjlighet att dra in rösträtten för en medlemsstat då det finns en klar risk att staten åsidosätter unionens värden, däribland MR-skyddet.

Skyddet för mänskliga rättigheter inom EU kan alltså beskrivas som något av en framgångssaga. Unionen har, från ingenting, lyckats etablerat ett rättsligt bindande skydd för mänskliga rättigheter. I denna saga, som i så många andra, utgör EUD den modige riddaren som vågade ta det första steget.

Ofta beskrivs dagens rättsläge således som en höjdpunkt för MR-

skyddet inom EU. Aldrig har vi haft det så här bra!

Det finns dock fortfarande de som kritiserar EU för att unionen inte tar sitt ansvar på MR-området. För det första kritiseras att EU uppvisar en form av dubbelmoral dvs. unionen ställer större krav på MR-skyddet i sina externa relationer än i sina interna relationer. Det synes t.ex. ställas högre krav på MR-skydd gentemot de stater som vill komma in i EU än gentemot de som redan är med (se situationen i Frankrike och Ungern). För det andra så kritiseras att det saknas en trovärdig sanktion mot de medlemsstater som åsidosätter MR-skyddet. Art. 7 FEU ses som en "atombomb" som aldrig används. För det tredje kritiseras att förhållandet är oklart mellan EUD och europadomstolen som övervakar EKMR. Vem är det egentligen som har sista ordet på?

I en artikel från 2011 i American Journal of International Law ifrågasätter Gráinne de Búrca dessutom om den ovan nämnda historiken verkligen är en korrekt beskrivning av hur nivån på MR-skyddet utvecklats inom EU. På ett övertygande sätt argumenterar hon för att ambitionerna på MR-området var åtminstone lika stora som idag redan innan unionen bildades. Innan EU bildades utarbetades nämligen ett utkast till europeisk politiskt samarbete. I utkastet

fanns (1) en subsidiaritetsprincip i förhållande till Europadomstolen och EKMR, (2) en tydlig tanke att unionen skulle, på lika villkor, övervaka MR såväl internt som externt och (3) en möjlighet att internera om mänskliga rättigheter skulle komma att åsidosättas inom någon av medlemsstaterna.

Det ambitiösa utkastet till europeisk politiskt samarbete kom dock aldrig att antas. Det var nämligen nära sammanbundet med förslaget att upprätta en europeisk försvarsgemenskap, som gick i stöpet efter ett maktskifte i Frankrike. Som nämnts ovan bemöts istället mänskliga rättigheter med tystnad i de ursprungliga fördragen.

De Búrca menar vidare att en annan skillnad mot dagens läge är att då så arbetade medlemsstaterna och unionen åt samma håll. Det fanns en vilja att skapa ett trovärdigt samarbete och därför ville man tillsammans skapa ett starkt europeiskt MR-skydd. I dag så är det snarare än kamp mellan å ena sidan medlemsstaterna som i första hand vill undvika att ge bort kompetens till EU och å andra sidan unionens organ, samt NGO:s, som vill skapa ett starkt överstatligt MR-skydd. Ofta leder denna dragkamp till att ett framsteg alltid förses med begränsningar som förhindrar att det får ett effektivt genomslag.

Sammanfattningsvis kan således sägas att mänskliga rättigheter idag har en betydlig starkare ställning inom EU än i de fördrag som en gång lade grunden för unionen. Det finns dock fortfarande betydande brister i MR-skyddet som regelbundet väcker kritik. Det ifrågasätts om EU verkligen är så världsledande på området som man vill ge sken av. Kanske var ambitionerna större redan innan

unionen bildades.

Varför tar då EU inte sitt ansvar och blir den flaggbärare för mänskliga rättigheter som unionen borde vara?

Som nämnts ovan förklarar De Búrca dagens situation med dragkampen med de motvilliga medlemsstaterna. Säkerligen ligger det mycket i det. I denna artikel vill jag dock även lyfta fram en egen förklaring till varför EU kanske inte är den optimala organisationen för att försvara de mänskliga rättigheterna.

Denna förklaring bygger på själva EU:s essens. I mina ögon finns i EU inbyggt en tanke om prestation och belöning. Det vill säga, för att få rätten att vara med i EU (och de fördelar ett medlemskap medför) måste en stat uppfylla vissa krav enligt art. 49 FEU. Denna tanke är enligt mig fullt naturlig, men svåröförenlig med konceptet mänskliga rättigheter. Dessa rättigheter skall ju tillkomma alla i egenskap av att vara människor, någon mer "prestation" behövs inte.

Om en europeisk stat uppfyller de grundläggande kraven i art. 49 FEU så kan alltså staten bli medlem i unionen. Medlemskapet innebär i sin tur att statens medborgare blir EU-medborgare och får del av de rättigheter som unionen ger sina medborgare. Innan staten "presterar" så är dess medborgare däremot, i unionens ögon, så kallade "tredjelandsmedborgare". I denna egenskap så tillhandahåller unionen dem endast vissa minimirättigheter. I unionen finns alltså inbyggt en tanke att göra skillnad på folk och folk.

Enligt mig är denna "diskriminering" fullt naturlig, vad skulle det annars finnas för incitament att gå med i EU, om det inte ledde till några fördelar? Min poäng är istället att denna unionens elitistiska

karaktär är svåröförenlig med konceptet mänskliga rättigheter och att EU därför möjligen är mindre lämpat att vara världsledande inom mänskliga rättigheter. Det borde t.ex. ofta uppkomma prioriterings- svårigheter inom EU. Ska unionen utveckla rättigheterna för unionsmedborgare eller rättigheterna som gäller för alla människor? Tänk er t.ex. situation då tredje landsmedborgarnas rättighetsnivå "kommer ikapp" unionsmedborgarnas. Incitamenten för att gå med i EU skulle då försvagas, trots att EU gjort ett så bra arbete på MR-området.

Men, är det inte bra att unionen ställer krav på ansökande stater kan man då istället fråga sig, bl.a. så kräver ju unionen att ansökande stater respekterar mänskliga rättigheter? Självklart ligger det något i detta. Det jag däremot vill poängtera är att man med en sådan argumentation på sätt och vis utnyttjar den ansökande statens medborgare som slagträn. Så länge inte staten själv ordnar upp sin ekonomi och sitt MR-skydd kommer inte unionen ge dessa tredje landsmedborgare samma rättigheter som unionens egna medborgare. Tredjelandsmedborgarna "bestraffas" för sitt hemlands brister.

Som nämnts ovan är tanken helt naturlig, men enligt mig lämpar den sig mindre bra om unionen samtidigt skall vara världsledande inom mänskliga rättigheter. Kanske bör denna ledartröja bäras av en annan organisation som inte har en grundstruktur som gör skillnad på folk och folk. Kanske bör denna ledartröja ensamt bäras av Europarådet.

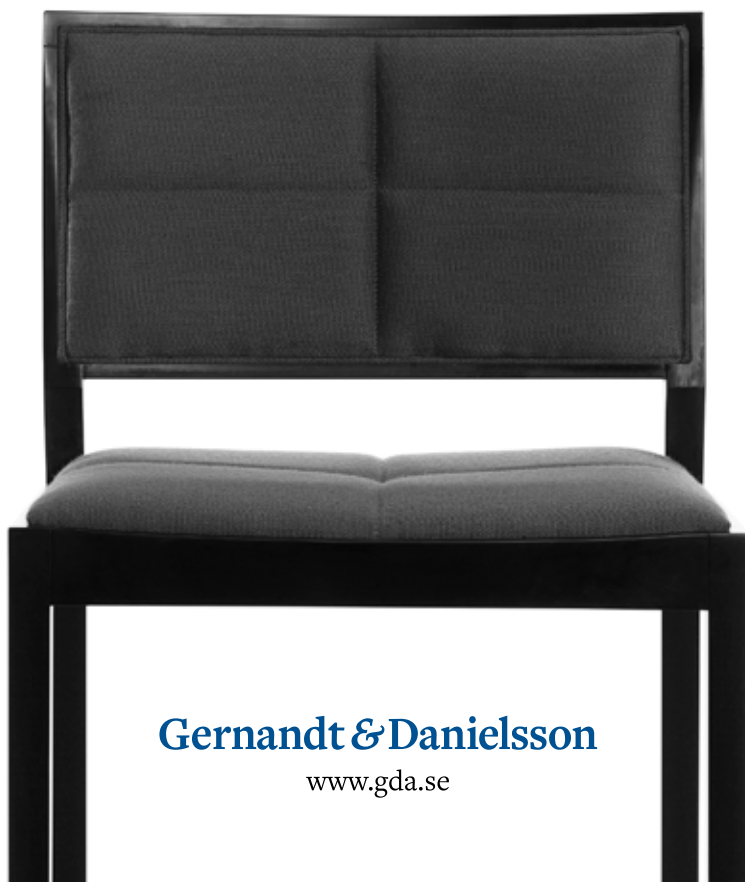
Mattias Jernbäcker, T6

Vill du provsitta denna stol?

Gernandt & Danielsson erbjuder varje termin flera studenter möjligheten att skriva sitt examensarbete med praktik på byrån. En av byråns jurister blir din handledare under praktiken, som normalt pågår under tio veckor. Du får arbeta både självständigt och tillsammans med andra. Det kan handla om att göra rättsutredningar, skriva yttranden och ta fram avtalsförslag.

Efter praktiken får du gärna fortsätta att använda din arbetsplats och byråns bibliotek för att skriva klart uppsatsen.

På www.gda.se finns information om vårt erbjudande till studenter och bland annat hur du söker praktik hos oss. Vi ser fram emot din ansökan!

Gernandt & Danielsson

www.gda.se

Studiebevakarna rapporterar

Sökes: Studiebevakare

Vill du dryga ut studiemedlen samtidigt som
du bidrar till en bättre studiemiljö?

Bli studiebevakare!

Den 13 maj håller Juridiska Föreningen stämma och utlyser i samband med denna posterna som studiebevakare. Som studiebevakare har du möjlighet att hjälpa andra studenter, utveckla lokalfrågorna, påverka sektionen och marknadsföra Juridiska Studierådet.

Posterna är fyra till antalet och vi hoppas att du antar utmaningen och söker en av dem!

Fallansvarig

Ansvar för studie- och utbildningsrelaterade frågor; tar emot enskilda fall från juriststudenter och hjälper till, t.ex. med omprövning av betyg, disciplinärenden och andra utbildningsrelaterade frågor.

Informationsansvarig

Har som uppgift att ge studenterna information om Studierådets verksamhet genom bland annat affischering, hemsidan och facebook.

Arbetsmiljöansvarig

Huvudskyddsombud för alla jur.stud. Dessutom har du äran att få driva juristernas hjätrefråga – lokalbristen!

Sektionsansvarig

Studierådets ständiga sekreterare. Ansvarar för det administrativa och ser till att verksamheten fortlöper smidigt.

Frågor? Maila sektion.jur@us.uu.se

Mottagningstid: ons, tors 9-11
Mail: studiebev.jur@us.uu.se

Tel: 018-4712679
Kontor: Gamla torget, plan 4

JURIDISKA STUDIERÅDET

Lojalitetsplikt och konkurrensklausuler

- är arbetsgivaren skyddad?

Konkurrensförbudet är en central del av den grundläggande lojalitetsplikten i ett anställningsförhållande. Arbetsgivare som driver och utvecklar företag i Sverige är beroende av att deras idéer och kunskaper förvaltas och utvecklas för att generera vinst. En förutsättning för vinst är ofta att grundaren och/eller externa partners gör ekonomiska investeringar i företaget, vilket medför ett risktagande som måste ställas i proportion till den förmodade vinsten. Företagets tillgångar ligger ofta i arbetstagarnas kunnande och förmåga att omsätta idéerna, patenten etc. i vinstgivande resultat. Själva företagshemligheterna kan vara skyddade genom patent och andra registreringsförfaranden, men förmågan och kunskandet att använda dem ligger hos arbetstagaren.

Man brukar numera säga att arbetstagarna är företagets viktigaste resurs. Det krävs fungerande lagar och avtal på arbetsmarknaden vad gäller skydd av företagshemligheter för att arbetsgivare ska våga anställa och ta in nya arbetstagare som kan utveckla företagets befintliga idéer och "know-how". Risken att arbetstagarna för egen räkning ska kunna använda arbetsgivarens företagshemligheter för att bedriva egen konkurrerande verksamhet är ett hot för varje arbetsgivare som måste minimeras. Arbetsgivarna

har ett behov av att kunna förlita sig på en stark och tydligt reglerad lojalitetsplikt för arbetstagarna.

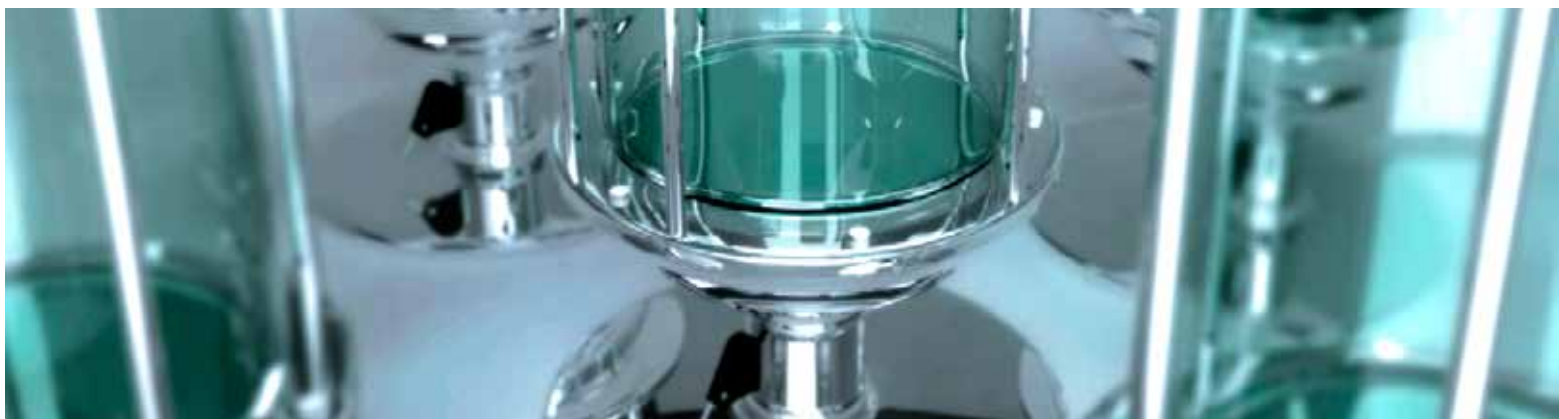
Något direkt generellt konkurrensförbud för arbetstagare återfinns inte i lagtext men visst skydd för arbetsgivaren som knyter an till lojalitetsplikten finns stadgat i FHL. Enligt 7 § 1 st FHL ska en anställd som med uppsåt eller av oaktsamhet avslöjar eller utnyttjar en företagshemlighet ersätta skada som uppkommer, förutsatt att den anställda fått ta del av företagshemligheten i sin anställning och att han insåg eller borde ha insett att den inte fick föras vidare. Har företagshemligheten röjts efter att anställningen upphört krävs enligt 2 st synnerliga skäl för att 1 st ska tillämpas, därav är skyddet begränsat efter anställningens upphörande.

Vissa arbetsgivare bygger hela sin verksamhet, och därmed förutsättning för dess existens, på specifika företagshemligheter. Dessa bör enkelt kunna ta ställning till om de behöver utvidga det befintliga skyddet mot konkurrerande verksamhet genom att teckna konkurrensklausuler som gäller även efter anställningsavtalet avslutats. En sådan utvidgning ger dock inte alltid ett fullgott skydd, då klausulen kan anses vara oskälig eller t.o.m. ogiltig vid prövning. Kanske borde

konkurrensklausuler och dess utformning lagfästas, utöver jämningsmöjligheten som avtalslagen erbjuder.

Givetvis finns problem med att en sådan reglering skulle bli väldigt generell och därför skulle den till viss del behöva vara dispositiv. Då kan parterna på arbetsmarknaden lösa branschspecifika problem på sedvanligt sätt genom kollektivavtal.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på att parterna tecknar kollektivavtal för att uppnå en tillfredställande reglering. Det som ter sig märkligt ifråga om skyddet mot illojal konkurrens är att det verkar vara enklare för arbetsgivare som inte har tecknat ett kollektivavtal att använda sig av konkurrensklausuler. Detta gäller under förutsättning att kollektivavtalet innehåller 1969 års överenskommelse som reglerar begränsning av användandet av konkurrensklausuler inom industrisektorn. Om kollektivavtalet inte omfattar nämnda avtal är arbetsgivarna lika fria som de utan kollektivavtal. Anledningen till detta är att sedan 1969 när överenskommelsen skrevs har det i AD utformats en praxis att konkurrensklausuler kan anses skäliga även utanför ramarna för överenskommelsen. Arbetsgivare som antagit överenskommel-

sen som kollektivavtal är däremot bundna av begränsningarna i det samma.

Arbetsmarknadens parter borde ha omförhandlat överenskommelsen från 1969 då den så tydligt spelat ut sin roll och begränsar arbetsgivarernas skyddsintresse. Här finns det ett incitament för arbetsgivare som arbetar med skyddsvärda hemligheter men med verksamhet som ligger utanför överenskommelsens ramar, att inte teckna kollektivavtal för att få ett fullgott skydd även efter anställningsavtalets slut. Detta rimmar illa med den svenska modellen som bygger på att parterna ska komma överens om spelreglerna på arbetsmarknaden.

Har en arbetstagare bedrivit illojal konkurrens under anställningen kan det röra sig om saklig grund för uppsägning eller avsked enligt LAS. I realiteten torde dock arbetsgivaren oftast använda personliga skäl enligt 7 § LAS som grund även om kriterierna för avsked enligt 18 § LAS kan vara uppfyllda. Anledningen till detta är att vid avskedande kan arbetstagaren lämna sin anställning direkt och fortsätta med den illojala konkurrensen om det inte finns en konkurrensklausul. Medan arbetsgivaren, vid användandet av personliga skäl, kan hålla arbetstagaren sysselsatt under uppsägningstiden och alltså

skydda sig under ytterligare en tid. Givetvis kan skadestånd komma ifråga även efter anställningen men då krävs som ovan nämnts synnerliga skäl enligt FHL.

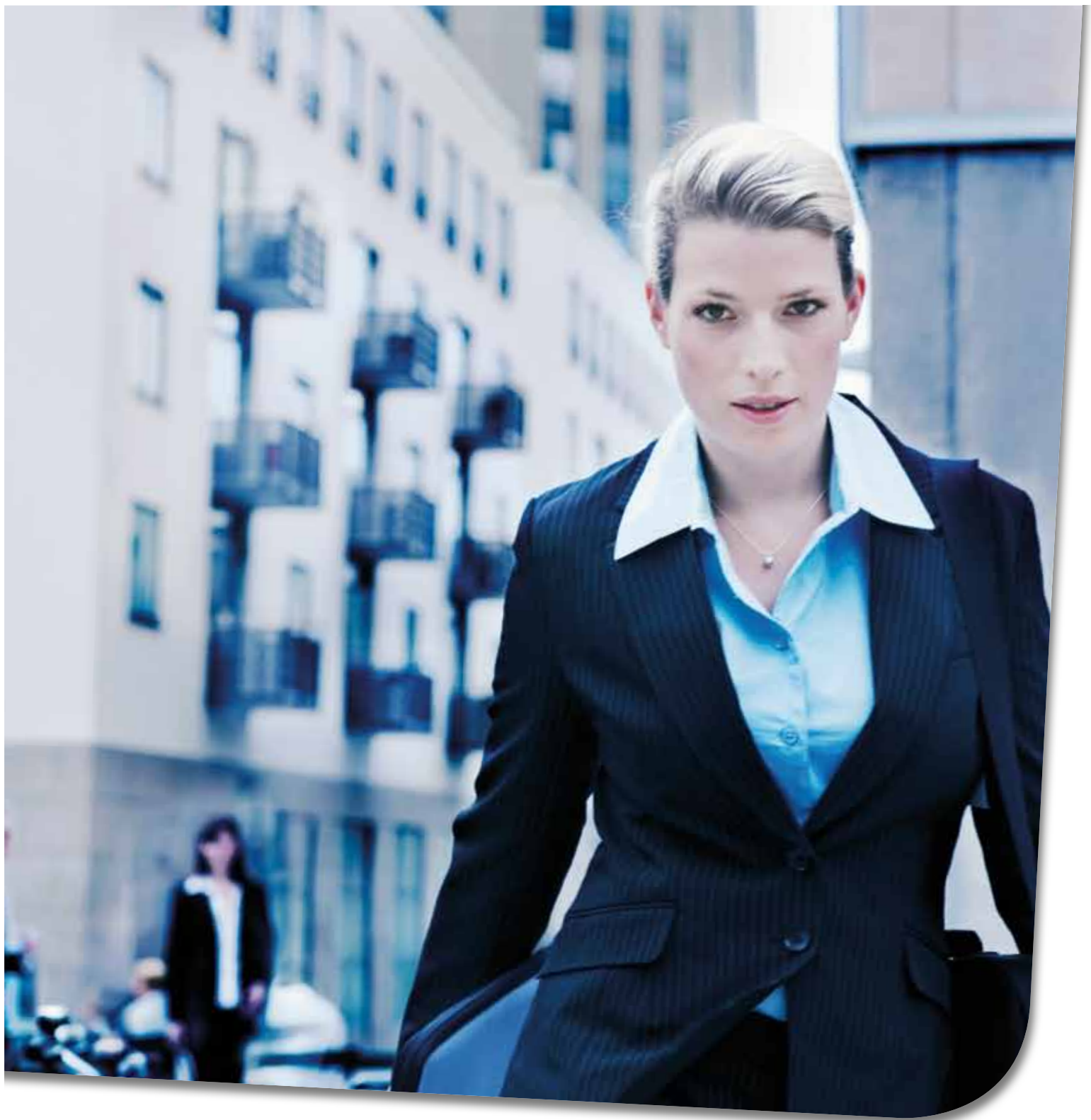
Arbetsgivaren är i dagens samhälle mer än någonsin beroende av sin arbetstagares enskilda kunskap, kompetens och förmåga att utveckla kärnverksamheten i bolaget. Det befintliga skyddet kan därför tyckas otillräckligt och det kanske är på tiden att lagar och avtal i sin helhet bör ses över. Detta så att både lojalitetsplikten under anställningen och skyddet mot konkurrerande verksamhet även efter anställningsförhållandet moderniseras och möter det kunskapssamhälle vi lever i idag. Ett preciserande av lagstiftaren skulle underlätta och skapa större trygghet för arbetsgivaren att anställa, vilket i sin tur gynnar arbetsmarknaden.

Avsaknaden av en tydlig reglering skapar problem för både arbetsgivare och arbetstagare på arbetsmarknaden idag. Även arbetstagaren skulle gynnas av en lagreglering som skulle tydliggöra vad som gäller. Idag lär det finns många arbetstagare som begränsas i sin rörelsefrihet på arbetsmarknaden av konkurrensklausuler i anställningsavtal. Konkurrensklausuler som vid en prövning kanske inte ens skulle bedömas som giltiga. Å

andra sidan skulle en möjlig effekt av att göra lojalitetsplikten alltför långtgående i konkurrensklausuler kunna vara att det för arbetsgivaren blir svårare att rekrytera kunig personal. Detta skulle vara en negativ bieffekt. De positiva effekterna av en långtgående lojalitetsplikt ser jag dock som övervägande.

Hur en konkurrensklausul kan komma att bedömas är inte helt klart och FHL kräver synnerliga skäl efter att anställningen upphört. Detta gör att det säkraste sättet för en arbetsgivare att förhindra att en arbetstagare startar konkurrerande verksamhet direkt efter anställningen är att från början avtala om en längre uppsägningstid. Med en längre uppsägningstid kan arbetsgivaren förändra arbetstagarens arbetsuppgifter och under tiden förbereda sig bättre inför en eventuell konkurrenssituation när anställningen upphör. Uppsägningstiden kan dock inte vara hur lång som helst då den måste anses som skälig för att gälla. Istället för att låsa in arbetstagare från att röra sig fritt på arbetsmarknaden vore det bättre med en reglering som ger ett tillräckligt och tydligt skydd.

Seiran Sinjari, T6

Room for individuality, space for success

The business law market is dynamic and ever-changing, which calls for flexibility and diversity. That is why we are looking for individuals with different backgrounds and personalities to be part of our team. If you possess flexibility, imagination and ambition, we can offer you opportunities within Swedish and international business law. Our unique cross-border approach has taken us out into the world, with offices in more than 40 countries, and it could also be your path to an exciting and successful career in international business law.

Take your first step by visiting us at:
www.dlanordic.se

STUDIERÅDET INFORMERAR

JURIDISKA STUDIERÅDET

Haagresan

Det gläder oss att så många sökte till att få åka med på resan till ICC, ICJ och Haag 2-4 maj. Det har varit ett enormt svårt jobb för resegruppen att välja 15 lyckliga studenter, men nu är 15 lyckliga studenter valda. Redogörelser från resan kommer så småningom upp på hemsidan. Så håll utkik!

Kom till Observatoriet och plugga!

Du vet väl att vi juriststudenter har fått 30 stycken nya studieplatser i Observatoriet bredvid Ekonomikum? Alla med passerkort kommer in mellan kl. 9-20 mån-tor och 9-18 fre. Perfekt vid tentaplugget när JB blir fullt.

Sök poster!

Den 13 maj håller JF stämma kl. 10 i Brusewitzsalen, Gamla torget 6. Bland de poster som utlyses finns dels uppdragen som studiebevakare och som ledamot i Studierådet. Ta chansen och var med och påverka!

Gilla oss på facebook!

Ett tips för att ta del av de senaste nyheterna rörande din studiemiljö är att gilla vår facebook-sida. Vi lägger regelbundet upp nyheter om vad som vårt fortlöpande arbete. Du hittar oss på: facebook.com/studieradet

Nu med hemsida!

Sent omsider har vi gått med i den så kallade världsvida webben och skaffat ett sånt där "url"...

www.studieradet.org

Kära juriststudenter,

Tack alla ni studenter som ställt upp och varit med på mitterminskursråden. Vi i Studierådet har haft en representant närvarande på dessa och kan inte annat än bli imponerade av hur mycket bra åsikter och idéer som kommer fram på råden. Vårt jobb nu är att se till att era ord inte går obemärkta förbi, utan faktiskt beaktas av institutionen och leder till en bättre utbildning för oss alla.

Vi har skrivit egna protokoll från mötena och kommer att påminna de kursansvariga om vad som sagts. Många gånger har kursansvariga pekat på att resurser saknas för att tillmötesgå våra önskemål. Dessa uttalanden ska vi i Studierådet fortsätta att granska. Om inte annat så måste vi studenter få svar på *varför* resurserna är bristfälliga.

Vi vet exempelvis att många undrar vilka tankar för juristutbildningen institutionen hade när de beslutade om intaget på våren. Alla har nog märkt av trängseln på JB och svårigheten att få tag på litteratur vid PM-skrivandet. Det minsta vi kan begära att få ta del av institutionens tankar

Fortsätt komma med idéer och åsikter även utanför mitterminskursråden.

Vårt arbete pågår under hela terminen!

Med vänlig hälsning,

Juridiska Studierådet

Intervju med Cherin Awad

De flesta har nog någon gång sett skymten av Cherin Awad. För ett några år sen var hon programledare i SVT:s Halal-TV och sedan dess har hon syns här och var i media, ofta i debatter om islam och integration. Hon har länge bloggat och var under en vecka tidigare i år värd för @sweden-kontot på Twitter. 2008 blev Cherin en av Sveriges första jurist i slöja. Just nu är hon mammaledig med sin andra son.

Vi träffas hemma hos Cherin för att prata lite om fördomar inom juristkåren. TV:n står på i bakgrunden. Anders Bering Breviks rättegång har precis inletts och Cherin har aktivt följt hela processen. Cherin Awad är uppvuxen i Linköping och har rötter i Syrien och

Algeriet. Efter studenten flyttade hon till Uppsala för att påbörja juridikstudierna. När jag frågar om hon upplevde studietiden som fördomsfull svarar hon att varken kursare eller lärare bemötte henne på ett negativt sätt.

- Förutom den där knäppskallen då, vad var det han hette?

Det visar sig att hon syftar på Göran Lysén, professor emeritus, vars kursbok togs bort från kurslitteraturen på grund av extrema uttalanden. Cherin springer genast iväg till bokhyllan för att dra fram boken i fråga och bläddrar runt för att hitta uttalandena. Jag kommenterar att man tänker sig att studentmiljön inte ska vara så pass fördomsfull.

- Jag tycker man möter fördomar överallt i samhället – det kan vara så att juriststudenter är smarta nog att inte uttrycka sina åsikter.

Efter sin examen började Cherin jobba på en advokatbyrå i Stockholm, där hon arbetar med bland annat familje- och migrationsmål som biträdande jurist. Hon menar att fördomar märks tydligare i arbetslivet än under studenttiden. Det faktum att man blir anställd medför inte automatiskt att alla på arbetsplatsen accepterar vem man är.

- Men jag möter inte mer fördomar på arbetsplatsen än någon annanstans – men inte heller mindre, säger hon och skrattar.

- Överhuvudtaget i Sverige är juristkåren väldigt speciell och kon-

servativ och har inte så mycket utrymme för de som är annorlunda. Vi har någon jurist här i uppsala som är lite mer punkaraktig. Man kommer inte undan med sådant i advokatyret. Jag har kompisar som har en klädstil på jobbet och en i privatlivet. Jag tycker det är så himla fänt.

Vi lämnar ämnet fördomar och börjar prata om andra attityder inom juristkåren. Samtalet landar i könsroller och generationsklyftor. - Det är klart att man möter det förminskande "lilla flicka"-perspektivet. Men du möter också de yngre juristerna versus de äldre i rättssalen. Det inte alls ovanligt att du möts av ett "Men lilla du, hur länge har du varit jurist?", speciellt när du kommer att vinna målet. Det triggar jättemycket härskartekniker.

Cherin konstaterar att många kvinnor ger upp familjelivet på grund av svårigheterna med att kombinera det med yrkeslivet. Många av Cherins kollegor inser rätt sent de faktiskt offrat hela chansen till familjeliv för karriärens skull. För männen är problemet inte lika tydligt, många av dem har hemmafruar som tar hand om barnen.

- Advokatyret är jättekvinnofientligt / använde hellre familjefientligt ur det perspektivet. Det är svårt,

jag har själv haft med min son med 40 graders feber till förhandlingar, för det finns inget alternativ. Jag måste vara där.

Jag frågar Cherin vad tänker om hur man ska bemöta och motverka fördomar. Hon svarar att det bästa sättet är att göra sitt jobb och fortsätta vara den hon är. Samtidigt framhåller hon att man som jurist måste göra en avvägning och inte utsätta det mål man driver för risker. Ofta väljer hon att ge svar på tal på det juridiska planet, och tar övriga konflikter sedan dom fallit.

- Det bästa sättet att bemöta fördomar är att bete sig motsatt mot vad det folk förväntar sig. Att man har en utbildning och pratar felfri svenska kan vara ganska uppseendeväckande. Vilket är ganska märkligt, eftersom muslimska gruppen tjejer från min generation är extremt välutbildade. Jag känner nästan ingen som inte har studerat på universitetet av de som är födda här eller kom hit i väldigt ung ålder. Det är en väldigt välutbildad grupp. Men det är inte den bilden som media lyfter upp.

Svaret på frågan om attityder och fördomar går att förändra kommer snabbt.

- Det är klart att attityder förändras över tid. Det tror jag absolut att det gör. Det sker också saker i samhället som påverkar utvecklingen, till

exempel Breivik, det har en stark kontraproduktiv effekt i samhället. Folk fattar, och hoppas jag, blir mer medvetna om att man aktivt måste ta ställning mot rasism och mot fördomar.

Jag lämnar Cherins bostad med blandade känslor. Någonstans har jag naivt tänkt att det endast är kompetensen som bedöms vid arbetsintervjuer. Samtalet med Cherin har fått mig att tänka i andra banor. En juristexamen med bra betyg är visserligen nödvändigt men kanske inte alltid tillräckligt för drömjobbet. Säkerligen är det så att arbetsgivare framförallt tänker ur ett ekonomiskt perspektiv – kommer en anställd med detta utseende/denna klädstil/osv att attrahera den kundkrets som är arbetsplatsens målgrupp?

I samma naiva anda har jag tidigare tänkt att utbildning automatiskt leder till kunskap om basala saker som allas lika värde, och att fördomar mot religionstillhörighet därför inte hör hemma på arbetsplatser med juridisk anknytning. Några av Cherins (otryckta) historier har fått mig att inse att så inte är fallet. Av allt att döma är juristkåren faktiskt inte är så blind som fru Justitia kanske kan önskas vara.

Sonia Hussein, T4

Moderskap

- *varje kvinnas rättighet?*

Trots att många av Sveriges regleringar har moderniserats till att inkludera dagens mångfald av relationer - heterosexuella, homosexuella som barn med fyra "föräldrar"- finns spår av den äldre grundtanken om kärnfamiljen kvar i regleringen om inseminationer. Såsom lagen ser ut idag har endast kvinnor som är gifta eller sambo rätt att inseminera sig. Därmed utesluts gruppen av ensamstående kvinnor som önskar att bli mammor. Ett nytt förslag kommer dock från Alliansen, med undantag för KD, att även ensamma kvinnor bör erkännas möjligheten till inseminering.

Förslaget grundar sig på tanken att en persons lämplighet att vara förälder inte avgörs av om man lever i en parrelation eller inte. Dessutom pekar partierna på den inkonsekvens som idag gäller mellan olika regleringar. Ensamstående kvinnor, som män, får redan idag adoptera – men som sagt får ensamstående kvinnor inte insemineras. Syftet med förslaget är att anpassa lagstiftningen till alla olika familjekonstellationer som finns i dagens samhälle.

Debatten kring inseminationer

kan angripas från flera olika håll. Ska man ta fäste i principen om barnets bästa, eller ska man i första hand försöka uppfylla viljan hos kvinnan att bli mamma? Kan man till och med dra det så långt att beteckna moderskapet som en kvinnas rättighet och därigenom motivera inseminering för ensamstående kvinnor?

Att dagens reglering ser olika ut beträffande adoptioner och inseminationer är enligt likabehandlingsprincipen inte rättvist. Lika fall ska så långt som möjligt behandlas lika. Vad som dock skiljer dessa åt är att barnet i adoptionsfallet fortfarande har två föräldrar genom blodsband. Frågan som väcks blir därför om det alltid krävs två föräldrar för att tillgodose principen om barnets bästa. Detta är en fråga som egentligen saknar svar. Från min synvinkel måste en bedömning om barnets bästa alltid ske i den enskilda situationen eftersom barn sällan har exakt samma behov. Ser man världen från ett skimrande perspektiv är drömscenariot att alla barn som blir till har involverade föräldrar, men den som ser världen för vad den verkligen är inser snabbt att drömscenariot är en illusion. I många fall växer barn

upp med endast en förälder och eftersom det accepteras av dagens samhälle talar det alltså för den ensamma kvinnans rätt att inseminera sig.

Uttrycker man det så att den ensamstående kvinnans vilja att bli mamma inte ensamt får motivera inseminationen blir diskussionen precis som Anna Singer skriver för Juridisk Tidsskrift ganska besynnerlig. Många skulle nog ställa sig bakom uttalandet att inseminationen inte får användas endast i syfte att tillgodose kvinnans "egoistiska" behov av att bli mamma. Men är inte det ganska motsägelsefullt i sig? Enligt mig är en stark vilja efter att bli mamma ett incitament på att föräldraskapet tas på allvar och kommer att skötas på bästa sätt. Till detta kan tilläggas att det normala föräldraskapet, genom man och kvinna, inte efterställs undersökningar om motivet till varför de vill bli föräldrar och en annan bedömning gällande ensamma kvinnor blir då orimlig. Dessutom skulle en argumentation kunna föras där en kvinnas inseminering oftast föregås av noggrann eftertänksamhet och planering som därför bidrar till det ofödda barnets välfärd.

Min egen ståndpunkt i diskussionen är som kanske redan framgått att en rätt för ensamstående kvinnor att inseminera ligger rätt i tiden. Vi lever i ett samhälle som strävar efter acceptans för alla människors fria vilja och därmed borde en kvinna som vill bli mamma även kunna få bli det genom insemination. Att försöka hålla sig kvar vid tanken om en välfungerande kärnfamilj verkar idag vara svårt eftersom var och varannan har skilda föräldrar. Dessutom så finns det ingenting som säger att en familj alltid måste bestå av blodsrelaterade släktingar. I många fall är det vänner och andra relationer som har störst betydelse för en persons välmående och detta bör även kunna appliceras på barn. För att ytterligare ta udd på diskussionen om inseminationer bör tillåtas eller inte måste aspekten att kvinnor söker sig utomlands för inseminering beaktas. Trots att dessa sker utomlands så finns det alltså barn i Sverige som blivit till på detta sätt och därför finns det kanske skäl för Sverige att försöka införa metoden på ett sätt som är förenligt med principen om barnets bästa.

Viktoria Graf, T6

En jämförelse mellan Gud och den moderna rättsstaten

Sverige betraktas ofta som ett av världens mest sekulariserade samhällen. En sorts definitiv separation mellan stat och kyrka kom till stånd i slutet av 1990-talet och av den allra största majoriteten uppfattas detta som något positivt. Trots detta frodas fortfarande, inte minst i Uppsala, diverse religiösa organisationer och samfund. Även om den kristna religionen inte är så framträdande för gemene man är det ett faktum att den har ett starkt inflytande i många människors liv. Dessutom har invandringen till Sverige bidragit till att andra religioner har fått ett starkare fäste bland landets befolkning.

Det främsta skälet till separationen av kyrka och stat är religionsfriheten. Religionen skall vara en individuell angelägenhet och skall inte från det offentliga sida utsättas för några sorters påtryckningar eller särbehandlingar. Min personliga uppfattning är dock att det finns ytterligare skäl till att hålla all sorts

religion så långt bort från statliga angelägenheter som möjligt. Ett sådant skäl är den totala frånvaron av rättsäkerhet som präglar exempelvis den kristna trosuppfattningen. De idéer som frodas inom denna rörelse är så pass totalitära och integritetskränkande att det vore uppenbart olämpligt för det statliga våldsmonopolet att ha anknytningar till sådana rörelser. För att belysa detta skall jag därför göra en kortfattad men exemplifierande jämförelse mellan några av principerna för offentlig maktutövning som kännetecknar Gud respektive den moderna rättsstaten.

Demokrati

Den moderna rättsstaten bygger på principen att folket delegerar ett visst mått av självbestämmande till politiska företrädare. Tanken är att ett återkommande omröstningsförfarande skall generera incitament för dessa makthavare att göra ett i majoritetens mening bra jobb. Missköter makthavaren sitt

uppdrag riskerar han eller hon att förlora sitt mandat vid det kommande omröstningstillfället. Dessa demokratiska principer skall i den moderna rättsstaten vara tillgängliga för alla röstberättigade medborgare.

I ett gudssamhälle är makthavaren i stället allsmäktig. Han har inte blivit vald, vilket är ganska logiskt eftersom han är den som skapat de människor som befolkat jorden. Detta innebär att det inte är möjligt att avsätta honom, trots att de beslut han har tagit och kommer att ta i framtiden påverkar hela jordens befolkning samfällt. Med tanke på att många beslut uppenbarligen har orsakat stort lidande (ett exempel är medfödda sjukdomar) är detta i en jämförelse med den moderna rättsstaten olyckligt.

Integritet

En modern rättsstat värnar om individens integritet. Detta innebär bland annat en rätt till privatliv,

föreningsfrihet och åsiktsfrihet. Även om diverse lagstiftningsprodukter som gör avkall på dessa principer förekommer i de flesta länder är principerna trots allt något som oftast tas i beaktande av de offentliga maktutövarna. Sett i relation med möjligheten att avsätta de makthavare som tar allt för integritetskränkande beslut finns ändå relativt goda möjligheter för individen att värna sin integritet.

Gud ställer sig emellertid frågande till begreppet integritet. Han ser och hör allt, både vad människor gör och vad de tänker. Denna förmåga, att alltid känna till vad som rör sig i människors tankar och därefter grunda ohyggligt frihetsinskränkande beslut på grundval av vad dessa tankar innehåller, får anses vara totalt främmande för en rättsstat. Med hänsyn till att sådana löst hållna begrepp som "tro" läggs till grund för en evighet av lidande krävs det uppenbara integritetsförbättringar i gudssamhället.

Yttrandefrihet

I den moderna rättsstaten har alla människor rätt till yttrandefrihet, vilket i de flesta fall även torde inbegripa religionsfrihet. Detta innebär att det offentliga inte får grunda några beslut med negativa rättsverkningar på grund av att människor talar, skriver, sjunger eller diskuterar om diverse kontroversiella och kritiska ämnen. Inte heller får rättsstaten besluta om nackdelar för den som anslutit sig till en särskild religiös trosuppfattning eller liknande. De flesta rättsstater innehåller dock vissa begränsningar i yttrandefriheten, bland annat är förtal och förolämpning straffbart.

Gud är ingen stor förespråkare av yttrandefrihet. Beroende på vad som sägs kan ens chanser att slippa evigt lidande allvarligt försämrats. Med tanke på den absoluta kontroll av vad som diskuteras och de eventuella rättsverkningar detta kan få, finns en stor risk att den viktiga kritiska samhällsdebatten rörande

gudssamhället uteblir. Gud ser inte heller med blida ögon på religionsfrihet. Det framgår till exempel uttryckligen i trosuppfattningens konstitution att ett dyrkande av andra gudar är strikt förbjudet. I vissa religioner är dessutom straffet för en apostat döden, vilket tidigare lägger det eviga lidandet.

Legalitetsprincipen

Betungande beslut från det offentligas skall i den moderna rättsstaten grundas i lagstiftning. Dessa skall dessutom vara utformade på ett sätt som gynnar förutsebarheten, och rättstillämparen skall så långt det är möjligt undvika att tolka lagstiftningen analogt eller extensivt. Det är till exempel inte tillåtet att påföra någon ett straff eller en beskattning utan att det finns en tydlig föreskrift om detta. Detta bidrar bland annat till att människor kan agera på ett sätt som gör att de kan undvika att bli utsatta för ett avsiktligt lidande.

Det är vedertaget att många lagtolkare i gudssamhället påstår att Guds ord skall tolkas metaforiskt eller vägledande. Det förekommer uppenbara oklarheter i fråga om vilka delar av skriften som läggs till grund för Guds slutgiltiga beslut, i vilken mån människor kan avvika från handlingsreglerna och i fråga om vilket straff som faktiskt kommer att dömas ut. Frågeställningar som dryftas är till exempel om alla avvikelser orsakar evigt lidande, om detta kräver uppsåt eller om det ibland räcker med oaktsamhet, och om det finns möjligheter till benådning.

Proportionalitetsprincipen

Den moderna rättsstaten skall i sin maktutövning inte använda mer tvång än vad nöden kräver. Detta innebär bland annat att den för uppgiften skall välja det lindrigaste ingreppet och att den endast skall använda våld om andra möjligheter är uttömda. Proportionalitetsprincipen kommer även till uttryck i strafflagstiftning, innebärandes att det utdömda straffet skall stå i rimlig proportion till det begångna brottet.

Proportionalitetsprincipen lyser dock med sin frånvaro i gudssamhället. Mycket tyder på att man vid vägs ände döms enligt principen "antingen eller". Med hänsyn till det som ovan anfördes om legalitetsprincipen finns det uppenbara problem med att straffet för att inte ha följt Guds lag är evigt lidande. Förutsatt att denna bedömning på olika sätt är skönsmässig är det ett stort problem att likartade handlingar i det ena fallet resulterar i evigt lidande och i det andra fallet i evig lycka. Utöver detta förekommer mer slumpartade, och ibland kollektiva, bestraffningar. Enligt

somliga beror till exempel vissa naturkatastrofer på att Gud straffar ett samlat dekadent leverne hos en viss grupp människor.

Rätt till rättvis rättegång

I den moderna rättsstaten skall varje människa vars rättigheter inskränks eller som blir utsatt för en rättslig prövning vara berättigad till en rättvis rättegång. Detta innebär bland annat att man inte får dömas ohörd, att man skall få bemöta de anklagelser man ställs inför och att ett beslut skall grundas på saktighet och opartiskhet. Det skall kort sagt inte vara möjligt att bli utsatt för lidande utan att veta varför det sker och på vilka grunder beslutet tas.

Gud kan inte direkt beskyllas för att vara rättvis. Det finns till exempel inget som tyder på att han svarar på frågor, och om han gör det är det knappast alla som får svar. Det tycks inte heller förekomma någon direkt partsförhandling, snarare tas ett beslut om bestraffning på grundval av ett ensidigt, fragmentariskt och inkvisitoriskt beslutsunderlag.

Likhet inför lagen

Alla människors likhet inför lagen är en grundbult i en rättsstat. Det skall inte förekomma någon partisk behandling av vissa medborgare och alla skall ha möjlighet att agera inom samma spelregler. En förutsättning för att människor skall rätta sig efter en lagstiftning är till exempel att denna information kommer alla människor till handa. Det får därför inte finnas en diskrepans i människors behandling beroende på var eller under vilka omständigheter en människa är född.

Det kan i och för sig hävdas att Gud har gjort vissa försök i att få människor att rätta sig efter hans befallningar. Det påstås till exempel av vissa att Gud har skickat sändebud med information och att vissa har fått en gudomlig uppmaning att sprida Guds ord. Med detta sagt kan det likväl konstateras att det lever sju miljarder människor på jorden. För att Guds oproportionerliga bestraffning i samband med hans integritetskränkande metoder på något sätt skall anses vara rättssäker bör det krävas att alla människor i vart fall har tagit del av de handlingsregler han kräver att de skall följa. Detta kan inte på något sätt anses vara uppfyllt. Faktum är att man skall ha haft en ohygglig tur för att födas just i rätt tid och i rätt del av världen för att ha blivit delgiven denna information.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att Gud inte i något avseende lever upp till de principer som utformats i syfte att skapa en modern rättsstat med respekt för de människor som lever i den. Med tanke på att Guds oproportionerliga bestraffningsmetoder omfattar alla människor på jorden borde detta kräva en synnerligen tydlig förutsebarhet för att metoderna skall betraktas med någon form av legitimitet.

Adam Sandberg, T6

Din karriär, vem bryr sig?

Vi bryr oss.
Väldigt mycket.

Claes Langenius
Managing Partner

Malin Sandquist
Partner

HAMMARSKIÖLD & Co

www.hammarskiold.se

Traditionsprincipens utveckling de senaste 20 åren

(1) Genomgång av gällande rätt
Sakrätten har vid tillfälle omtalats som ”kall, hård och brutal”, och det har den även varit. Dock har rätten alltmer fått dessa vassa och otrevliga kanter bortslipade. Det följer av ny praxis där HD:s tolkning mer och mer följer av de i fallet rådande omständigheterna. Min uppgift i denna artikel är att visa på traditionsprincipens utveckling de senaste 20 åren. Jag kommer att utgå från NJA 1975 s 638, även kallat ”husvagns”-fallet.

Den traditionella traditionsprincipen

I husvagns-fallet stadgar domstolens majoritet att det inte med tillräcklig tydlighet blivit ådagalagt att överlåtaren inte ägde att förfoga över egendomen och att förvärvaren därför inte vunnit sakrättsligt skydd mot överlåtarens borgenärer. Majoriteten säger att tradition är av yttersta vikt för att köparen ska uppnå sakrättsligt skydd gentemot överlåtarens borgenärer. Köparen hävdar i fallet att tradition skett då vagnen tagits på en provtur, men argumentet godtas inte. Domstolen anser att avsikten under hela provturen var att återlämna vagnen till köparen.

Att parternas avsikt spelar en avgörande roll känns igen från obligationsrätten, där partsviljan är ett viktigt riktmärke för hur ett avtal ska tolkas. Om det krävs att egendomen traderas för att sakrättsligt skydd ska vinnas har domstolen uttryckt att det normalt anses vara en för stor uppoffring för parterna eftersom att rådigheten avskärs. Vidare ansåg domstolen att det får anses medföra en för stor risk då tradition även anses skapa publicitet. Att partsavsikten ska tillmätas betydelse vid avgörande om sakrättsligt skydd uppnåtts ser jag som en följd av att traditionsprincipen ursprungligen utvecklades för att förhindra borgenärsbedrägerier. Visserligen bör inte egendom kunna undanhållas till nackdel för konkursborgenärerna av den anledningen att det inte var syftet från början, men skydd mot detta återfinns i återvinningsreglerna i Konkurslagen (KonkL) 4:5.

I nästa fall av intresse ansågs det tillräckligt rådighetsavskärande att hyresavtalet, som gällde för en båtplats hos tredje man, överfördes på båtförvärvaren i samband med båtöverlåtelsen. Den ifrågasatt korthandstraditionen ansågs tillräcklig för att överlåtaren skulle

anses avskuren sin rådighet. Här har domstolen i hög grad antagit en mer samhällsekonomisk inställning till traditionsprincipen. Det är en positiv utveckling eftersom att hävda att rådigheten inte avskurits i samband med att båtplatsens hyresavtal överlåtits vore som att hävda att du som boende på en bostadsgata har rådighet över alla bilar parkerade utmed denna pga. att du kan bryta dig in i dessa. Domstolen utgår med andra ord från att den normala rådigheten avskurits då överlåtaren inte längre rättsligt får förfoga över båten.

I sin praxis kan domstolen även anses ha slagit fast att traditionsprincipen inte längre baseras på frågan om en överlåtelse har följts av en besittningsförändring, utan om det kommit till stånd ett rådighetsavskärande. Domstolen uttalar i fallet att svarandens pantförskrivning sakrättsligt inte kan godkännas pga. att den inte avskurit pantsättarens rådighet över panten.

Den nya traditionen

Trots att domstolen har frångått den rigida tillämpningen av traditionsprincipen som gjordes i husvagns-fallet, har den slagit fast att traditionsprincipen är alltför fast förankrad i svensk rätt för att helt

eller delvis frångås utan stöd i lag. Dock förstår jag inte riktigt domstolens resonemang då den i betydande grad, som visats ovan, har urholkat traditionsprincipen som den såg ut vid bedömningen av husvagns-fallet. Borde inte även en urholkning tolkas som att domstolen, åtminstone delvis, har frångått traditionsprincipen; eller menar domstolen att den inte explicit kan frånga traditionsprincipen genom att klart uttala en eventuell avvikelse?

Domstolen anser i två andra fall att sakrättsligt skydd kan fås vid överlåtelse till närstående, trots att förvärvaren eller en representant för denne kan förfoga över egendomen, om denne har ett tillräckligt egenintresse av att inte göra det. Domstolen ansåg det alltså tillräckligt att överlåtaren i väsentlig grad” blivit avskuren sin rådighet över egendomen.

Jag tvivlar starkt på att domstolen i husvagns-fallet hade godkänt de omständigheter som förekommit i senare rättsfall. I ett fall motiverade domstolen att sakrättsligt skydd uppnåtts eftersom att den som företrädde företagen, och kunde förfoga över egendomen, hade ett tillräckligt egenintresse av att inte

förfoga över den. Dock är en utveckling av praxis både naturlig och önskvärd eftersom det har gått 37 år sen husvagns-fallet, men att i domstolen hävda att traditionsprincipen inte kan frångås utan stöd i lag förvirrar.

Dock får det, när finslipningen gått så långt som den gjort, i allra högsta grad anses välkommet och även hållbart för en fortsatt utveckling att domstolen uttalar att det får ”... anses vara önskvärt att kravet på rådighetsavskärning inte drivs så långt att andra legitima transaktioner mellan närstående i praktiken omöjliggörs”.

Jag anser att citatet ovan illustrerar att domstolen har tagit ett så stort steg i sin precisering av traditionsprincipen att domstolen nu ser till det som är samhällsekonomiskt korrekt, och inte bara till det som enligt traditionsprincipen är korrekt. Jag tror att det är ett viktigt steg att ta, och att det, för att använda domstolens ordalag, får anses önskvärt att kravet på traditionsprincipen inte drivs så långt att legitima överlåtelser mellan laglydiga — men möjligen okunniga parter — omöjliggörs.

(2) Måste vi välja mellan tradi-

tions- och avtalsprincipen?

Håstad har kommit med ett intressant tillägg där han argumenterar för traditionsprincipens upphörande. Han anser den vara förlegad och stödjer sig på att svensk rätt är tillräckligt stark och mot borgenärsbedrägerier motståndskraftig att fungera utan denna 200 år gamla rättsprincip. Jag håller med om att traditionsprincipen i många situationer känns stel och ”oformbar”. Dock har domstolen i hög utsträckning utvecklat traditionsprincipen till att vara mer hänsynstagande till omständigheterna och således mer elastisk.

För att traditionsprincipen ska anses uppfylld och överlåtelsen sakrättsligt skyddad uppställs det inte längre endast ett krav på besittningsförändring, utan domstolen har i allt längre utsträckning börjat intressera sig för rådighetsavskärning.

Med hänsyn till det jag har behandlat under (1) tycker jag mig se att traditionsprincipen inte längre handlar så mycket om traditionen. Varken i dess vardagliga betydelse då domstolens utveckling av praxis i hög grad har förändrat bedömningsgrunden för sakrättsligt skydd, eller i dess juridiska be-

tydelse då traditionsprincipen inte längre handlar om just traditionen – traderandet om man så vill – av egendom.

I vilken utsträckning skiljer sig traditions- och avtalsprincipen från varandra, med hänsyn till den förändring som har skett? Avtalsprincipen bygger som bekant på att sakrättsligt skydd uppnås i och med avtalet. Det krävs alltså ingen besittningsförändring (i den mån detta nu fordras för att uppfylla traditionsprincipen). Dock syftar avtalsprincipen — i likhet med traditionsprincipen — till att uppnå ett rådighetsavskärande. Båda principer siktar mot samma mål, men det som skiljer de åt är befohgenheten att förfoga över egendomen och möjligheten att göra det.

(2.1) Hur stor skillnad gör domstolen mellan traditions- och avtalsprincipen?

Domstolen har explicit uttryckt en ovilja att frånga traditionsprincipen utan stöd i lag, men i både ett tidigare och ett senare fall har domstolen ansett att förvärvaren har fått sakrättsligt skydd i och med avtalet, då tradition har saknats. Dock klär domstolen sina skäl i termer av tradition och besittningsförändring, men prövningen synes vara mer omfattande än så. Domstolen har även prövat om förvärvaren ska få sakrättsligt skydd, trots en ostridig besittningsförändring, och således ägnat rådighetsavskärandet stort intresse. Det visar att domstolen har ändrat sin bedömningsgrund för traditionsprincipen, då den inte godtar tradition som omedelbart borge-

närsskyddande, utan att den går ett steg längre i sin prövning och ser också till rådighetsavskärandet.

(2.3) En annan lösning på problemet

Om domstolen inte vill frånga traditionsprincipen utan stöd i lag anser jag att ett alternativ vore att upplösa Lagen (1845:50 s. 1) om handel med lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva (LkL). Det skulle göra det möjligt för domstolen att utveckla traditionsprincipen och ytterligare rationalisera bort aspekter av principen som leder till tvister gällande dess innebörd.

Anledningen till mitt förslag grundar sig i att traditionsprincipen utläses e contrario ur LkL, och om lagen skulle komma att upplösas skulle traditionsprincipen, i och med att den är förankrad huvudsakligen genom praxis, förlora sin fasta förankring.

Risken för skenavtal och försök att kringgå borgenärernas intressen anföras som stöd för att traditionsprincipen ska behållas. Dock anser jag att återvinningsreglerna i Konkl 4:5 och presumptionsreglerna i UB 4:18 kan tillämpas i tillräcklig utsträckning. Enligt Håstads tilllägg stärks dessutom presumptionsreglerna i UB 4:18 ytterligare utan traditionsprincipen.

Bör inte domstolen istället kunna göra en prövning om det för förvärvaren vunnits sakrättsligt skydd genom överlåtelsen, där domstolen simultant prövar frågan enligt traditions- och avtalsprincipen? Istället för att pröva om traditions-

principen är uppfylld och sedan pröva borgenärsskyddet har domstolen istället att först inrikta sig på om borgenärsskydd har uppkommit eller inte. Traditions- och avtalsprincipen utgör således en rättsgrund som gör det möjligt för domstolen att pröva parternas åtgärder gällande besittningsförhållandet/rådighetsavskärandet och det underliggande överlåtelseavtalet.

Det gör att problem som undviks vid tillämpningen av traditionsprincipen även fortsättningsvis undviks. Ett exempel på ett sådant problem är t.ex. distinktionen mellan omsättnings- och säkerhetsöverlåtelser. Dock blir inte distinktionen ett problem då traditionsprincipen inte ska väljas bort till förmån för avtalsprincipen. Termerna blir i framtiden onödiga då de, de lege ferenda, enligt mitt förslag ska sammangå till en rättsgrund.

För att upprepa vad jag tidigare sagt så tror jag att en utveckling mot att mer och mer se till borgenärsskyddets uppfyllande, och inte traditionsprincipens uppfyllande, är av största betydelse för svensk rätt. Det måste anses önskvärt att legitima transaktioner inte omöjliggörs pga. ett stelt rättssystem. Att precisera traditionsprincipen och införa avtalsprincipen, vid sidan av traditionsprincipen, är ett sätt att lösa problemet. Den stora frågan är om det finns ett bättre sätt?

Levi Bergstedt, T6

#1

SNART ÄR DET DIN TUR ATT BLI ÅRETS ELEGANTASTE HJÄRNA. **VAD GÄLLER?**

Business Law Challenge är Sveriges största studenttävling inom affärsjuridik. Förra årets upplaga togs hem av Samir El-Sabini från Handelshögskolan i Göteborg efter en hård final i Stockholm. I höst är det dags att hitta 2012 års vinnare och förberedelserna är i full gång. Håll utkik!

Under tiden är du välkommen att läsa mer på www.businesslawchallenge.se

Här sitter jag nu, jag hade egentligen tänkt att skriva om institutet obehörig vinst och dess ställning i svensk rätt. Men något kom emellan, jag trillade av en slump in på SBNs (Saknade Barns Nätverk) hemsida där jag möttes av en lista med namn, en lista med ansikten, människor och framför allt en lista med barn.

Det första ansiktet jag möttes av var av en liten flicka med sandfärgat hår och blågröna ögon. En till synes helt vanlig svensk fyraåring från Örnsköldsvik. Men det finns något som skiljer henne från de flesta andra barn, hon har nämligen en pappa som tror att man som förälder har någon slags äganderätt till sina barn. Noor, som hon heter, fördes den 1 december 2010 bort till Palestina av sin pappa. Mot hennes och moderns vilja tog fadern sig rätten att föra bort henne från hennes enda hemland Sverige, till ett för henne främmande land, och där har hon befunnit sig sen dess.

Men Noor är inte ensam, och hon kan inte heller sägas vara det mest utsatta offret. Listan på bortförda barn kan göras lång, och den ena historien är värre än den andra. Det handlar om flickor som kidnappas av sina föräldrar och förs bort till länder som Somalia och Irak där de ofta gifts bort eller faller offer för än grövre övergrepp. Vad händer med dessa barn efter att deras bortförande har kommit till svenska myndigheters kännedom? Vad har vi för ansvar i detta och hur ser vi på dessa barn?

Att försöka uppskatta den reella omfattningen av olovliga bortföranden eller kvarhållanden av barn till och från Sverige är förenat med stora svårigheter. I Sverige är det Utrikesdepartementet som är den behöriga myndigheten och för att ett ärende ska öppnas måste den berörda föräldern alltså göra en inrapportering hit. Det är domstolarna som sedan är de beslutande organen men centralmyndigheterna (UD i Sveriges fall) fullgör

uppgifter så att konventionerna kan tillämpas på bästa sätt. En stor okunskap hos de berörda föräldrarna om tillvägagångssättet för att öppna ett ärende tros vara orsaken till det stora mörkertal som misstänks finnas. Det som går att studera är de inrapporterade ärenden, och där ser det dystert ut. Enligt UD:s statistik har det totala antalet ärenden stigit från 69 år 2001 till 140 ärenden år 2012. Det är alltså mer än en fördubbling. Detta beror dels på den globala värld vi lever idag. Relationer uppstår mellan personer som bor i olika länder och kontinenter i allt högre grad idag. Om barn avlas i dessa relationer så uppstår problem när relationen tar slut vilket kan resultera i att ena föräldern tar lagen i egna händer och för bort sitt barn mot den andra förälderns, och barnets, vilja.

Det finns olika konventioner och överenskommelser som har slutits mellan Sverige och andra stater i syfte att förebygga och lösa

De bortförda barnen

fall av olovliga bortföranden av barn. I samtliga av dessa överenskommelser har barnets bästa varit det främsta syftet, och det är med hänsyn till detta som tvister om vårdnad och överflyttning skall lösas. År 1990 ratificerades FN:s barnkonvention av Sverige vilket medfört en folkrättslig förpliktelse att följa dess bestämmelser som främst handlar om vad som måste göras för att motverka att bortföranden sker. Konventionen har ett universellt stöd, det är bara USA och Somalia som inte har anslutit sig. Den mest centrala och användbara internationella konventionen i barnbortförandeärenden är dock 1980 års Haagkonvention. I princip samtliga artiklar har införlivats i svensk och övriga konventionsstaternas rätt. Haagkonventionen syftar till att säkerställa ett snabbt återförande av barnet till dess hemland och till den förälder från vilket barnet undanhålls. Dessa regler har sedan tillämpats tillsammans med Bryssel-II förordningen som ger kompletterande regler an-

gående förfarandet i ärenden enligt Haagkonventionen, samt stärker skyddet för barnen inom EU. Reglerna är dock otydliga och lätta att ta sig runt för den kunnige. De gäller dessutom endast för de stater som har anslutit sig till konventionen vilket gör att de barn som förs bort till länder som står utanför konventionen åtnjuter ett mycket sämre skydd.

En rättslig analys av reglerna ger en bild av ett starkt skydd för barn som drabbas i dessa fall, särskilt om fallet är "inomeuropeiskt". Men hur fungerar det i verkligheten? Vad händer med Noor och alla de andra som har fastnat i verklighetens ibland tragiska värld? Som jag har påpekat ovan så har antalet fall av bortföranden kraftigt ökat det senaste årtiondet och ingen vet hur stort mörkertalet är. Reglerna är ju inte värda så mycket om de inte tillämpas. I praktiken fungerar det ofta som så att ett barn "luras" till ett annat land och sen kvarhålls där mot barnets och den andra föräld-

erns vilja. Detta innebär att straffansvar inte kommer i fråga för den kvarhållande föräldern, då det inte faller under rekvisiten för egenmäktighet med barn.

Vidare pekar vittnesmål efter vittnesmål på myndigheternas ointresse för att hjälpa de drabbade. Detta sammantaget med den okunskap som råder om regelverken gör att föräldrar ofta finner sig själva i en situation av rättslöshet, iallafall är det så de uppfattar situationen. Detta är oacceptabelt. Barnen har rätt att inte bli bortförda, att inte bli kidnappade och riskera ett liv med övergrepp i länder de inte känner någon som helst anknytning till. Att de har en förälder med ett annat etniskt ursprung gör dem inte till en annan typ av svenskar, en annan typ av medborgare eller mer acceptabla offer för dessa brott!

Jihad Omeirat, T5

Ska staten ha rätt att bestämma vem som är passande att bli förälder? Är det rätt att samhället kan tvinga någon att välja mellan att få barn eller leva som den man är? Är man en sämre förälder bara för att man föddes till ett kön men vill leva som ett annat? Om svaret är jakande på dessa tre frågor så är Sveriges lagreglering gällande transpersoner precis i din smak!

T i HBT står för transpersoner. Transpersoner kan vara antingen homo-, bi- eller heterosexuella. De betraktar sin sexualitet utifrån det kön de upplever sig ha eller utifrån det kön samhället anser att de har. För att byta juridiskt kön i Sverige krävs att man går igenom vissa förbestämda steg. För det första att man skickar en ansökan till Socialstyrelsens Rättsliga Råd. Man måste sedan bli diagnostiserad som transexuell av en psykiater. Efter det måste man också ha en real life-period, då man testat att leva som det kön man önskar att få bli. Könshyten regleras av lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall, som omfattar både transsexuella och intersexuella. Lagen kräver

att den som på grund av transsexualism ansöker om könsbyte ska vara ogift - vilket innebär att gifta par kan tvingas skilja sig för att sen ingå nytt äktenskap efter att bytet är genomfört -, svensk medborgare, minst 18 år och steril. Det är också förbjudet att spara könsceller för att senare kunna skaffa barn.

Sverige har alltid varit ett land som gått bland de första i ledet för att skapa lika rättigheter för människor med alla slags

sexuell läggning. Vi avkriminaliserade homosexualitet tidigare, vi avskaffade sjukdomsstämpeln år 1979 och på senare tid har vi följt efter Nederländerna och Ka-

nada i att låta samkönade par ingå äktenskap. Dock kan man anse att vi har halkat efter när det gäller just det där T:et i HBT. Idag ser vi det fortfarande som en sjukdom och lagen som tillkom 1972 gäller fortfarande. Den grupp transpersoner som vill byta kön tvingas i dagens moderna samhälle att tvångssteriliseras och därmed säga upp sin rätt att bli biologisk förälder.

Det har gjorts utredningar gällande dessa regleringar och så sent som juni 2010 presenterade socialstyrelsen deras utredning om samhällets stöd och insatser för transsexuella. I rapporten föreslog man bland annat att lagen skulle ändras så att kraven på att man ska vara ogift och steril helt skulle tas bort. I januari 2012 stod det dock klart att denna lag inte kommer att förändras inom den närmaste fram-

tiden. Den sittande regeringen har valt att gå på Kristdemokraternas linje. Som enda parti i Sveriges riksdag vill de vänta med lagändringen och man har istället beslutat om att tillsätta en ny utredning.

Kristdemokraten Lennart Sacerdeus argumenterar i en artikel i Svenska Dagbladet (13/1-2012) för deras sätt att se på saken. Han menar att det är viktigt att se till frågans hela bredd, mångfald, komplexitet och svårigheter och att det endast är detta kristdemokraterna vill göra. Han lägger fo-

*”Transpersoner
må vara en mino-
ritet i samhället men
är det inte dem vi
ska slåss för?”*

Valet mellan att leva som den man är eller möjligheten att få egna barn

- tvångssterilisering i Sverige idag

kus på att genomgåendet av ett könsbyte är ett stort beslut och så att det inte ska vara ”ogrundat, skelarvigt och ogenomtänkt som en stundens ingivelse.” Han vill också motverka att denna lagförändring öppnar upp för ”halva könsbyten”, t.ex. om en kvinna vill bli man men fortfarande behålla sin livmoder. Han menar att man skapar ett tredje kön i form av ”den gravide mannen” och man kan då ifrågasätta om denna kvinna som vill behålla sin livmoder genuint har en vilja att bli man fullt ut?

Man kan då fråga sig varför den svenska lagstiftningen gällande tvångssterilisering av transpersonen ser ut som den gör idag? Enligt regeringsformen ska varje medborgare vara skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp från det allmänna. Även i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna fastslås varje människas rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv samt att bilda familj. 2011 bedömde Europadomstolen att tvångssteriliseringar av romer i Slovakien var ett brott både mot tortyrförbudet och

rätten till privat- och familjeliv. En hel hög med rättigheter och belysande exempel talar alltså emot att det ens kan vara lagligt för Sverige att ha denna lag. Att på detta sätt beröva en viss grupp i samhället möjligheten att bli biologiska föräldrar, utan att några medicinska skäl föreligger, är en tydlig diskriminering.

Lagstiftningen har följt med förändringar och utveckling i vårt samhälle i närliggande områden, varför inte gällande detta? När lagen trädde i kraft på 1970-talet var det i Sverige inte möjligt för två personer av samma kön att ingå äktenskap men idag har Sverige en könsneutral äktenskapslagstiftning. När samkönade par, i och med homosexuellas rätt att provas för adoption, nu kan ha gemensam vårdnad om barn, har föräldrarnas kön inte längre samma juridiska innebörd.

Kristdemokraterna pratar om att de använder sig av ”försiktighetsprincipen” och inte vill rusa iväg med lagstiftningen. Men denna lag är från början av 70-talet och handlar faktiskt om ett område

som genomgått stora förändringar under de 40 år som gått.

Sammanfattningsvis måste man säga att lagstiftningen måste moderniseras. Speciellt kravet att man måste vara steriliserad ska tas bort. Sverige bryter idag mot flera av de mänskliga rättigheterna genom att man tvingar en grupp människor att mot sin vilja sterilisera sig och ge upp sin chans att bli en biologisk förälder. Transpersoner må vara en minoritet i samhället men är det inte dem vi ska slåss för? Istället för att lägga fokus på de problem som kan uppstå med ”ett tredje kön” ska man istället titta på vikten av vad man tvingar på dessa människor. Alla, inte minst det familjevänliga partiet Kristdemokraterna, bör värna om människors rätt att bli föräldrar och alla slags familjers rätt till existens.

Är det verkligen okej i dagens moderna samhälle att ställas inför den omöjliga situationen att välja mellan att steriliseras och aldrig kunna få barn eller att inte accepteras och kunna leva som den du är?

Sarah Wikberg, T4

Stella Awards

Ett fenomen som har florerat via djungeltelegrafan under många år är alla bisarra rättsfall som härstammar från USA. För att hålla Er uppdaterade på de bästa fallen presenteras mina tre favoriter bland de senaste årens Stella Awards. Priset som utdelas under namnet Stella Awards är ett pris som är uppkallat efter Stella Liebeck. Jag återkommer till henne alldeles strax, men själva priset delas ut till det mest bisarra och uppseendeväckande fallet som har avgjorts i amerikansk domstol.

1

Fall nummer ett är fallet som har givit upphov till prisets uppkomst och som även har givit priset dess namn är den mycket kända historien om Stella Liebeck. Bakgrundshistorien utgörs av Stella, då 79 år gammal, som beställer kaffe på McDonald's som hon sedan spiller över sig och därför bränner sig på. Som en följd av denna mycket tragiska och för Stella uppenbarligen djupt traumatiserande händelse dömde en domstol i New Mexico till hennes fördel, och hon fick \$2 900 000 i skadestånd.

Det är uppenbarligen mer lönsamt att göra sig illa till följd av sin motoriska ofärdighet i USA än vad det är i Sverige, eftersom småbarnsföräldrar i hela riket endast lyckas inkassera ett fåtal tusenlappar på barnens ärriga sommarknän. Om det varit i USA skulle en stämningsansökan mot kommunen istället kunnat lämnas in, för att hävda att kommunens mark skadar deras barn.

2

Fall nummer två är vinnaren från år 2003. Det handlar om polisen Marcy Noriega, som har placerat en misstänkt i baksätet på sin radiobil efter att ha gripit personen som misstänkt för en mindre förseelse. Noriega blir mycket missnöjd med den gripnes uppförande när denne börjar sparka på rutorna i hennes radiobil, och hon påstår därför att hon tar fram sin elpistol för att avstyra situationen. Istället för sin elpistol tar Noriega dock fram sitt tjänstevapen, och utan att inse skillnaden riktar hon vapnet mot den handfångslade personen som sitter i baksätet på hennes bil, hon osäkrar vapnet och dödar den gripne genom att skjuta denne i bröstet.

Hur uppseendeväckande än detta kan anses vara, så är följden än mer bisarr. Det slutar nämligen med att domstolen friar polisen, eftersom att ”any reasonable police officer’ could ’mistakenly draw and fire a handgun instead of the Taser device”. Dessutom går staden vidare i ärendet genom att stämma Taser, som har tillverkat elpistolen, och yrkar att företaget ska betala eventuella skadestånd som den dödade personens familj yrkar på.

3

Fall nummer tre är vinnaren från år 2005. Det handlar om Christopher Roller från Burnsville, Minn. Han stämde David Copperfield och David Blaine och yrkade på att de skulle avslöja sina magiska tricks. Som grund anförde herr Roller att magikerna trotsade fysikens lagar genom sina tricks, och att de därför måste använda sig av ”godly powers”. Eftersom Roller påstår sig vara Gud har de således stulit dessa krafter från honom. Utöver detta yrkade herr Roller även på totalt \$52000000 i skadestånd för denna stöld av gudakrafter.

Valborg

2012

Bästa pluggmusiken just nu

Atlas Genius - Trojans

Marvin Gaye, Diana Ross - Stoop, Look, Listen (To Your Heart)

Stars - Dead Hearts

Walk Off the Heart - Somebody That I Used To Know

Sting - Desert Rose

Viktoria Graf, T6

Klä dig rätt till arbetsintervjun

När du väl blivit kallad till arbetsintervju är det inte bara bra betyg och en vinnande personlighet som är avgörande. Du måste även ge ett bra första intryck och visa att du ansträngt dig inför det viktiga mötet. Våga klä upp dig även om du är van vid att sitta i jeans och t-shirt på biblioteket. Låt din egen personlighet göra intryck genom att välja rätt kläder.

Foto

Josef Hansson, www.jhphoto.se

Modeller

Mikael Grenefalk och Emelie Håkansson

Kläder lånade från

Designers Corner, Rådhuset Kvinna, Rådhuset Man & Ekipering, Janemars Dam och Janemars Herr.

Kostym

Hope (Rådhuset)

Blus

Lauren by Ralph Lauren
(Rådhuset)

Halsband

Cornelia Webb (Rådhuset)

Emelie bär en figurnära kostym i en dov färg tillsammans med en ljus blus för att lätta upp helheten. Att knäppa knapparna hela vägen upp är inget måste då det kan se lite tantigt och stelt ut men i det här fallet ger det ett trendigt och ungt intryck. Ett långt guldfärgat halsband hänger ovanpå blusen utan att störa det annars väldigt neutrala och stilrena intrycket.

Sminkningen är enkel med en lätt bas och transparenta beigea och bruna färger runt ögonen. Läpparna har målats i en naturlig färg i samma rosa ton som hennes egna läppar. Mascara kan med fördel användas för att öppna upp ögat för att ge ett piggare intryck men se upp för att måla på för många lager, det kan lätt se kladdigt ut. En strykning räcker.

Mikael bär en helgrå kostym tillsammans med en ljusblå skjorta och en bordeauxfärgad slips, på så vis kan man få in lite färger utan att det blir för mycket. Lite yngre personer kanske hunnit bli vana vid den väldigt smala slipsen som varit trendig under ett par år. Lämna den hemma. Välj en mer klassisk slips, det behöver inte vara den bredaste men se till så du har ett par centimeters bredd i alla fall.

Kostym

Filippa K (Janemars herr)

Skjorta

Filippa K (Janemars herr)

SlipsTiger of Sweden
(Janemars herr)**Bälte**Tiger of Sweden
(Janemars herr)

Klänning Filippa K (Janemars dam), **Bälte** Filippa K (Janemars dam), **Pumps** Michael Kors (Rådhuset), **Armband** Snö of Sweden (Janemars dam)

Kostym Tiger of Sweden (Janemars herr), **Skjorta** Tiger of Sweden (Janemars herr), **Slips** Club Monaco (Rådhuset), **Skor** Hugo Boss (Rådhuset)

Kjol

Club Monaco (Rådhuset)

Blus

Acne (Rådhuset)

Linne

Hunky Dory (Rådhuset)

Pumps

Kors by Michel Kors (Rådhuset)

Väska

Tiger of Sweden (Janemars dam)

Här har vi ett alternativ utan kavaj men som enkelt kan kombineras med en enfärgad kavaj som går i samma färg som resten av klädseln. Kjolen är midjehög och blusen har stoppats innanför kjolen för att ge en snygg siluett. Det kan lätt se bylsigt och ovårdat ut med en lång blus som hänger ovanpå kjolen. Under den transparanta blusen bärs ett enkelt enfärgat linne i samma ton som blusen. Portföljen är lagom stor för att ha med till en arbetsintervju, intyg och andra dokument får plats och det ger även ett professionellt intryck att bära handlingarna i en portfölj istället för att t.ex. komma med en mapp.

Marinblå kostym med vit skjorta kan aldrig bli fel. Blått är en lugnande färg som de flesta klär i. För att tillsätta lite mer rörelse och färg har en randig tvåfärgad slips valts. Detta är ett bra alternativ för att bryta av en mörk och väldigt formell kostym. Ett snyggt och behändigt läderfodral till din iPad som enkelt kan bäras med kan vara ett bra alternativ till den traditionella portföljen.

Kostym

Acne (Rådhuset)

Skjorta

Oscar Jacobsson (Rådhuset)

Slips

A. Christensen (Rådhuset)

Skor

Hugo Boss (Rådhuset)

iPad case

Acne (Rådhuset)

Sist i brev	Fattiga	Gör det i april	Av Helene af Sandberg	Jurist	Gör ost		Kan man brott	Sno	Värdepapper	Stadig	Olycks-skurk	Ja på japanska	Mått
Dreamhack			Läkare		Plats för rätttegång	Culpös							
			Tidning					Bor i Sydastien					
Åberopar Breivik													
Kanaden-sare						Hjälper tilltalad						Andersen	Lycka till
Bevis			Teknik-skola				Richards	Över-					
Redovisare			Inte sällan				Grisar						
	Kex + brott	I öknen				Storstock-holms lokaltrafik			Arg	Kan man på bibl. (ej JB)			
El					Kän man på föreläsning	Ryka			Fyller man			Äng	
									Träd				
På foten		Är böckerna på JB		Riksmäster-skap						Serie-tje			
Föra ihop							Simbas flickvän				Tävling		

Institutionen informerar

Satsning på internationell handelsrätt

En ny rättsvetenskaplig utbildnings- och forskningsmiljö med inriktning mot internationell investerings- och handelsrätt kommer att utvecklas vid Uppsala universitet. För att bygga upp denna miljö har universitetet beslutat att kalla advokaten och professorn Kaj Hobér till professor i ämnet. Kaj Hobér tillträder den 1 maj 2012.

Ett nytt rättsvetenskapligt forskarutbildningsämne och ett nytt juridiskt utbildningsämne kommer att inrättas. Etableringen och utvecklingen av inriktningen "International Investment and Trade Law" sker vid den juridiska fakulteten, i samråd med den samhällsvetenskapliga fakulteten och Centrum för Rysslandsstudier. Tre forskningsinriktningar kommer att skapas: Internationell investeringsrätt, Internationell energirätt och Östeuroparätt. På utbildningssidan är målet att inom ett år starta en ettårig masterutbildning i "Investment Treaty Arbitration". Dessutom kommer flera fördjupningskurser i relaterade ämnen att anordnas.

Studerandeexpeditionens sommarstängning

Studerandeexpeditionen kommer att hålla stängt mellan 15 juni och 5 augusti.

Tentamensveckor i augusti

Terminskursernas augustitentor är förlagda under vecka 32
Fördjupningskursernas augustitentor är förlagda under vecka 34

Höstterminens kursstarter

Den 3 september är den första dagen för höstterminens kurser.
Sista dag för höstterminen är den 18 januari 2013.

WHITE & CASE

Vill du bli en del av vårt globala team?

whitecase.com

Det är skillnad
mellan en lokal och
en global byrå

White & Case är en av världens största affärsjuridiska advokatbyråer, med kontor över hela världen. Idag arbetar ca 50 jurister på Stockholmskontoret och vi söker kontinuerligt nya jurister.

Vi värdesätter noggranna lagspelare med eget driv som besitter goda juridiska kunskaper, har intresse för företagande och affärer samt sinne för service. På White & Case har du goda förutsättningar att växa i en global miljö.

Worldwide. For Our Clients.

38 offices in 26 countries

In this publication, White & Case means the international legal practice comprising White & Case LLP, a New York State registered limited liability partnership, White & Case LLP, a limited liability partnership incorporated under English law and all other affiliated partnerships, companies and entities.